

BELEIDSPLAN 2018: STUDEREN MET EEN FUNCTIEBEPERKING

SUMMARY	1
INLEIDING	2
1. KADER: AANLEIDINGEN EN VERANTWOORDING	3
DE ROL VAN DE RUG.....	3
MAATSCHAPPELIJKE ONTWIKKELINGEN	4
STUDENTTEVREDENHEID	6
JURIDISCHE CONTEXT	6
2. DOELGROEP EN DOELSTELLINGEN	8
DOELGROEP	8
METHODE	8
DOELSTELLINGEN VAN BELEIDSPLAN.....	9
3. ADVISERING AAN STUDENTEN: ICF-MODEL	10
AFBAKENING TERMINOLOGIE	10
ICF-MODEL.....	10
4. VERNIEUWDE TAAKVERDELING	12
(ASPIRANT-)STUDENTEN	12
STUDIEADVISEURS (1 ^E AANSPREEKPUNT).....	12
CENTRALE ONDERSTEUNING: 2E LIJN.....	13
ONDERWIJSORGANISATIE.....	13
AANBEVELINGEN VOOR VERSTERKING TAAKVERDELING	14
5. PROFESSIONALISERING VAN MEDEWERKERS EN ADVISERING	17
6. VOORLICHTING EN INFORMATIEVOORZIENING	18
WEBSITEMENU'S EN COMMUNICATIE-ONDERSTEUNING.....	18
OVERGANG VAN VOORBEREIDEND ONDERWIJS NAAR WO.....	18
COMMUNICATIESTROMEN NAAR STUDENTGROEPEN	18
STUDIEADVISEURS EN SSC ZICHTBAARDER EN LAAGDREMPELIGER	19
7. INCLUSIEF ONDERWIJS	21
INLEIDING: RUG-RAAMWERK	21
STIMULEREN VAN INCLUSIEVER ONDERWIJS.....	21
8. TOEGANKELIJKHEID	24
9. EMPOWERMENT: POSITIEVERSTERKING	26
BEWUSTWORDING.....	26
EMPLOYABILITY	26
10. EVALUATIE EN MONITORING	28
BIJLAGE 1: THEMATISCH OVERZICHT AANBEVELINGEN EN IMPLEMENTATIE	29
BIJLAGE 2: CONSULTATIE EN INVENTARISATIE	32
BIJLAGE 3: SWOT-ANALYSE	33
BIJLAGE 4: NSE-ANALYSES 2017	35
BIJLAGE 5: SCHEMA ICF-MODEL	37

Summary

Background

The current University of Groningen policy plan for students with a performance disability dates back to 2004. The UG has a number of specific reasons to set up new policy. Student surveys show a decrease in satisfaction of students and a need for changes in policy and especially in information provision. Due to developments in diagnostic methods, the target group has changed. Attention for psychological pressure on students and stress has made the subject more visible. The growth and internationalisation of the UG student population calls for evaluation of current procedures. At the same time, the social and financial position of students with a performance disability has become more vulnerable over the last 10 years. Furthermore, the Dutch government has ratified the United Nations Convention on the Rights of Persons with Disabilities, and the governmental institutional audit of 2019 includes policy regarding students with a functionality disability as a performance indicator. Concurrently, the UG 2015-2020 strategic plan and its strategic goal Inclusion provide possibilities and momentum for implementation of new policy.

Procedure

In order to identify the Strengths, Weaknesses, Opportunities, and Threats regarding current policy, a SWOT analysis was used after consulting (experience) experts and among other things the UN treaty, scientific research, existing policy documents and results from the Dutch National Student Survey. Recommendations for new policy have been formulated based on the SWOT analysis and in collaboration with stakeholders. The policy plan has been developed in close cooperation with the UG Advisory Committee for Students with a Performance Disability (ACF) in every stage.

Goals

The following goals have been pursued with this new policy plan:

- to improve support to students by the UG.
- to meet formal and desired requirements.
- to describe and clarify (the view of the UG on) responsibilities and allocation of tasks of both students and staff.
- to formulate a framework for monitoring and quality indicators.

Recommendations

Based on the background and the SWOT analysis of existing policy, the main recommendations are:

- to adopt the ICF model for advising students.
- to strengthen the role of the Student Service Centre as expertise centre.
- to standardize and digitalize procedures if possible.
- to improve communication and information procedures.
- to further professionalize staff members.
- to stimulate accessibility and inclusion.

Inleiding

Het doel van studeren aan de RUG is een succesvolle periode voor de student, afgerond met een diploma dat toegang geeft tot de arbeidsmarkt. De weg van de student voert door het onderwijs, maar ook door de sociale omgeving van de universiteit. Deze weg is voor geen enkele student zonder bochten. Door de invoering van het leenstelsel en het Bindend Studie Advies (BSA) is deze weg nauwer geworden en is de verantwoordelijkheid voor extra reistijd meer bij de student komen te liggen. De weg is ook drukker geworden met meer studenten. Studenten met een functiebeperking hebben door hun al kwetsbare positie extra last van deze verminderde ruimte. Het huidige beleid voor studenten geeft richtlijnen en houvast, maar ontwikkelingen binnen en buiten de RUG geven aanleiding voor een nieuw plan. Maatschappelijke ontwikkelingen hebben geleid tot een andere context waarin bijvoorbeeld internationale studenten en ontwikkelingen in de medische diagnostiek om meer aandacht vragen. Daarnaast dient invulling van het RUG-strategische doel inclusiviteit en de uitvoering van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap uitgebreid te worden. Met dit nieuwe plan beoogt de RUG om de studieweg van functiebeperkte studenten beter begaanbaar te maken en onderhoud aan de weg te plegen om studenten onbeperkt te kunnen laten studeren.

Bij het beleid voor studenten met een functiebeperking spelen dilemma's. Afwegingen moeten gemaakt worden tussen maatwerk en procedurele eenheid, tussen maximale ondersteuning voor individuele studenten en efficiënte inzet van tijd van medewerkers, tussen aanbod van de instelling en de eigen verantwoordelijkheid van de student. In dit beleidsplan worden richtlijnen opgesteld voor meer eenduidigheid en de beleidsaanbevelingen beogen een balans. Discussie over de verantwoordelijkheid van de student en de instelling wordt hiermee niet gesloten. De positieve uitkomsten van goede ondersteuning voor studenten met een functiebeperking zijn echter helder: het voorkomen van (studie)problemen in plaats van achteraf repareren, verminderen van studiestress en studievertraging, verbeteren van studeerbaarheid van het onderwijs, hogere tevredenheid en minder uitval.

In hoofdstuk 1 van dit beleidsplan wordt het kader omschreven van aanleidingen voor en verantwoording van de evaluatie van het huidige beleid en de rol van de RUG. Daarna worden de doelgroep en doelstellingen beschreven in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 wordt de ingebruikname van een nieuw adviseringsmodel (ICF) toegelicht. In hoofdstuk 4 wordt een vernieuwde taakverdeling van studenten en RUG-medewerkers uiteengezet, met aan het einde van het hoofdstuk aanbevelingen voor verbetering. In hoofdstuk 5 t/m 9 worden per thema de gesignaleerde knelpunten en bijbehorende adviezen beschreven. Aan het einde van elk hoofdstuk staan de signalen, adviezen en implementatiestappen samengevat. In het afsluitende hoofdstuk 10 wordt een evaluatie- en monitoringsprocedure voorgesteld.

1. Kader: aanleidingen en verantwoording

De rol van de RUG

Kerntaken

De kerntaken van de RUG als instelling voor wetenschappelijk onderwijs zijn:

- bewaken van leerdoelen van vakken binnen het onderwijscurriculum;
- academische vorming van studenten;
- voorbereiding van studenten op arbeidsmarkt.

Deze kerntaken bakenen de plichten en taken af. De formele taak van de RUG is studenten academisch op te leiden binnen een gewaarborgd kwaliteitskader ter voorbereiding op de maatschappij en de arbeidsmarkt. Academisch betekent dat studenten onafhankelijk, initiatiefrijk en met een wetenschappelijke attitude academische vaardigheden beheersen en toe kunnen passen. Het kwaliteitskader betekent dat alle leerdoelen van een opleiding per student getoetst worden binnen een gecontroleerd opleidingsstelsel. Tussen onderwijsaanpassingen voor studenten en kwaliteitsbewaking ligt hier een spanningsveld. Voorbereiding op de arbeidsmarkt betekent dat een student na ontvangst van het diploma onafhankelijk in een werkomgeving kan functioneren. Deze kerntaken geven de minimale doelen weer die de RUG als instelling voor wetenschappelijk onderwijs moet bewaken.

De RUG heeft een morele en maatschappelijke plicht om onderwijs toegankelijk te maken. Studenten met een functiebeperking vormen een kwetsbare en diverse groep; zij kunnen een steuntje in de RUG van de RUG gebruiken en verwachten. In 2004 is een beleidsplan specifiek voor studenten met een functiebeperking geschreven met doelstellingen ter verbetering van de positie van deze studenten, richtlijnen voor taakverdeling van medewerkers en voorstellen voor procedures.¹ Een belangrijke aanleiding voor het evalueren van het huidige beleid is behoefte aan concreter en tijdsgebonden aanbevelingen, doelen en evaluatiestructuren. Naar aanleiding van het beleidsplan van 2004 is de Adviescommissie voor Functiebeperkte studenten (ACF) ingericht, een adviescommissie voor de Universitaire Commissie Onderwijs (UCO). De ACF adviseert over het beleid van de RUG voor studenten met een functiebeperking.² De ACF is in elke fase van de totstandkoming van het beleidsplan 2018 betrokken.

De RUG is een publieke instelling en is daarom tot op zekere hoogte verantwoordelijk voor het bieden van zorg aan studenten. De RUG heeft niet de taak om langdurige gezondheidszorg te bieden. De RUG zet in deze context in op signalering van problematiek bij studenten, ondersteuning binnen het onderwijscurriculum en kortdurende interventies met verwijzing naar zorgverleners bij noodzaak tot langdurige zorg. In het aanbieden van ondersteuning maakt de RUG vanuit de kerntaken de volgende afweging: een student met een middels een medische diagnose of verklaring aantoonbare functiebeperking dient in redelijkheid ondersteuning te ontvangen om het onderwijs te kunnen volgen. Daar kunnen voorzieningen onder vallen als extra tentamentijd en ondersteuning bij de aanvraag van fondsen bij studievertraging. Adviezen van studieadviseurs en studentendecanen over voorzieningen worden zoveel mogelijk individueel gegeven om maatwerk te bieden; veelvoorkomende combinaties van beperkingen-voorzieningen worden waar mogelijk gestandaardiseerd. Tegelijkertijd dient een student aan het einde van de studie aan alle leerdoelen te voldoen en met een diploma de arbeidsmarkt te kunnen betreden. De leerdoelen en bijbehorende academische vorming en vaardigheden dienen binnen het onderwijscurriculum te worden ontwikkeld, bewaakt door de examencommissies van de opleiding.

¹ *Functiebeperkt? Positie versterkt! RUG-beleidsplan functiebeperkte studenten (2004)*. Verschillende evaluaties en beleidsadviezen zijn sindsdien uitgevoerd – zoals een Instellingsactieplan (2006 en 2009), een onderzoek onder RUG-personeelsleden (2008) en een Richtlijn Studeerbaarheid Opleidingen voor Functiebeperkte studenten (2010) – maar niet in de vorm van een beleidsplan.

² De ACF bestaat uit personeelsleden die in hun functie werken met functiebeperkte studenten, studenten afkomstig uit de doelgroep en een student voorgedragen door de Universiteitsraad. De studentendecaan met als aandachtsgebied functiebeperkte studenten, de vertrouwenspersoon en het student-lid van het presidium van de Universiteitsraad zijn toegevoegd. Het ambtelijk secretariaat van de commissie wordt verricht door de afdeling Onderwijs en Studenten van het Bureau van de Universiteit.

RUG-strategisch plan

Een uitgebreide evaluatie van het beleid geeft de optie om functiebeperkte studenten te betrekken bij het RUG-strategische plan 2015-2020. De meest relevante doelen van het strategische plan zijn inclusie, employability en onderwijsinnovatie, met daarbij de bijbehorende onderwijsthema's actief leren, sociale inclusie, onderzoek gestuurd onderwijs, internationalisering en voorbereiding op de arbeidsmarkt.

Instellingsaccreditatie

Sinds 2011 is toegankelijkheid en studeerbaarheid van het onderwijs voor studenten met een beperking als beoordelingscriterium opgenomen in het accreditatiekader voor instellingen in het hoger onderwijs. Bij de instellingsaccreditatie van de RUG in 2019 zal beleid voor studenten met een functiebeperking daarom een van de beoordeelde prestaties zijn.

Extra ondersteuningsschil rond onderwijs

Tot de kerntaken van de RUG behoort het bieden van benodigde ondersteuning aan studenten voor het volgen van onderwijs en het afnemen van toetsing. Naast onderwijsondersteuning biedt de RUG onder andere via cursussen van het Studenten Service Centrum (SSC) extra ondersteuning aan. Deze ondersteuning valt buiten de onderwijscurriculumondersteuning en de kwaliteitszorg (het toetsstelsel rond opleidingen) en daarmee buiten het reguliere ondersteuningsprogramma bekostigd door collegegelden. In die zin is deze schil extra, waarbij soms een eigen bijdrage van de student kan worden gevraagd. Extra ondersteuning biedt de RUG via onder andere de volgende diensten:

- Studenten Service Centrum (SSC): trainingen zoals planningsvaardigheden en mindfulness;
- ondersteuning studentengemeenschap: subsidiëring van studie- en studentverenigingen;
- Educational Support and Innovation (ESI): trainingen zoals computercursussen;
- Talencentrum: taalcursussen en een online portal academische vaardigheden;
- Career Services: stages en workshops.

Maatschappelijke ontwikkelingen

Gevolgen BSA en leenstelsel

De combinatie van de invoering van het leenstelsel in 2015, het wegvallen van de basisbeurs en de invoering van het Bindend Studie Advies (BSA) heeft gezorgd voor extra druk voor studenten met een functiebeperking. Zeker het eerste jaar van de bachelor is door de overgang van voortgezet onderwijs naar wetenschappelijk onderwijs (gecombineerd met een nieuwe levensfase en sociale omgeving) al stressvol. Een functiebeperking lijkt studieprestaties van RUG-studenten in de propedeuse negatief te beïnvloeden, ondanks aangeboden voorzieningen.³ Financiële risico's voor studenten met een functiebeperking zijn bovendien groter door gemiddeld langere leenperiodes, een hogere totale studieschuld door studievertraging, een later intrede op de arbeidsmarkt (en vaker part time werk), en minder gelegenheid om schulden af te lossen. Deze risico's kunnen een reden zijn voor studenten om vroegtijdig te stoppen met een studie of om af te zien van een universitaire (vervolg-)studie, en dit is in tegenspraak met de onderwijsplicht en het doel van inclusie en talentontwikkeling bij de RUG.

Invoering Passend onderwijs

Met de Wet Passend Onderwijs (2012) voor het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs wil de overheid bereiken dat leerlingen een passende plek krijgen en het aantal leerlingen in het speciaal onderwijs zo klein mogelijk wordt gehouden. Scholen moeten in ieder geval basisvoorzieningen bieden, zoals hulp voor leerlingen met dyslexie en extra begeleiding aan leerlingen met een gedragsstoornis. De invoering van het passend onderwijs heeft geleid tot een grotere doorstroom van studenten met een functiebeperking vanuit het voortgezet onderwijs naar het hoger onderwijs. Leerlingen zijn gewend geraakt aan voorzieningen, die vaak niet in het hoger onderwijs gegeven worden. De gewijzigde verwachtingen van leerlingen en de absolute groei in het aantal studenten met een functiebeperking is een aanleiding voor nieuw beleid.

³ Masterscriptie Onderwijskunde K. Bosman, 'Moet het nadeel nog groter gemaakt worden?' Een onderzoek naar de invloed van een functiebeperking op studieprestaties van propedeusestudenten aan de Rijksuniversiteit Groningen (2014).

Verschuiving diagnostiek

Ten opzichte van het beleidsplan uit 2004 is de betekenis van “functiebeperking” veranderd. Zorgprofessionals signaleren een toename in het medicaliseren en pathologiseren van afwijkingen. Diagnoses zoals dyslexie worden ook eerder gesteld, vaak al op de basisschool. De marge van normaal gedrag is smaller geworden, zeker bij psychische klachten. Het beoordelen van verklaringen en het aantal (types) beperkingen is daardoor ondoorzichtiger geworden. Niet alleen voor studieadviseurs en studentendecanen, maar ook voor docenten en voor studenten zelf. Tegelijkertijd is er binnen de gezondheidszorg een stelsel van diagnose- en classificatiemodellen ingericht dat in gebruik genomen kan worden om de ondersteuning vanuit de RUG te ordenen en advisering beter te structureren, individualiseren en controleren. Dit wordt in hoofdstuk 3 verder uitgewerkt.

Toename van (aandacht voor) psychische klachten

Uit een enquête van onderzoeksbureau GfK in opdracht van Interpolis bleek dat circa 20 procent van de ruim 1000 ondervraagde jongeren aangaven last te hebben van psychische klachten.⁴ En volgens het Actieplan Studentenwelzijn van het Netwerk Studentenwelzijn lijken maatschappelijke ontwikkelingen en overheidskeuzes rond zorg en onderwijs een rol te spelen rond ‘prestatiedruk, de toename van burn-out klachten, de negatieve invloed van social media op het zelfbeeld van jongeren en de daarmee samenhangende Fear of Missing Out (FOMO), en de toename onder studenten van concentratiebevorderende middelen als amfetaminen en Ritalin (ook zonder AD(H)D)’. In het Actieplan Studentenwelzijn zijn ter verbetering 5 pijlers voorgesteld: 1) awareness, 2) binding en een veilig studieklimaat, 3) preventie en vroege signalering, 4) professionalisering van docenten en studentbegeleiders, 5) hulpaanbod en psychosociale interventies.⁵ Deze pijlers komen ook in dit beleidsplan terug.

Bij de conclusies van GfK en het Netwerk Studentenwelzijn zijn de nodige kanttekeningen te maken. Vraagtekens kunnen gesteld worden bij de validiteit van het onderzoek. Zo is het onderzoek gebaseerd op zelfrapportage en niet op de analyse van meer objectieve medisch diagnostische gegevens en verklaringen. De resultaten geven vooral een beeld van de ervaringen en klachten van studenten. In de cijfers van de Nationale Studenten Enquête (NSE) 2017 wordt de trend van een groeiend aandeel van psychische problematiek wel bevestigd.⁶ Bij RUG-studenten met psychische klachten zoals depressie, psychose of een burn-out is de tevredenheidsscore bovendien significant lager dan bij studenten zonder psychische klachten, met nadruk betreffende de studielast.⁷ Ook studentenpsychologen van het SSC zien een groei in het aantal stress gerelateerde klachten, wat vaak samen gaat met perfectionisme, faalangst of uitstelgedrag, vaak piekend rond overgangsmomenten als de overgang van bachelor naar master (bij het moeten schrijven van scripties en dergelijke).

Hoewel vaak niet met een (controleerbare) verklaring onderbouwd, stijgt in ieder geval de vraag van studenten naar ondersteuning en informatie. Bij acute problematiek dienen studenten snel hulp te krijgen, door RUG-medewerkers ofwel vanuit de reguliere gezondheidszorg. Het geven van informatie en terugdringen van wachttijden voor afspraken met studentenpsychologen valt hierbij onder de verantwoordelijkheid van de RUG.

Internationale studenten

Het aantal internationale studenten bij de RUG neemt toe en daarmee ook het aantal internationale studenten met een beperking. Zij vormen een risicogroep: internationale studenten ervaren vaak extra financiële druk (want zij vallen meestal niet onder het Nederlandse leenstelsel of het zorgstelsel) en prestatiedruk (vanuit familie en cultuur). Anderzijds zijn er internationale studenten met hogere verwachtingen van ondersteuning dan de RUG kan of wil geven. Extra ondersteuning voor internationale studenten wordt bemoeilijkt door het Nederlandse financieringsstelsel voor zorg en onderwijs. Nederlandse studenten kunnen bijvoorbeeld soms een doventolk via het UWV krijgen, deze

⁴ <https://www.rtlnieuws.nl/gezondheid/bijna-een-op-de-vijf-jongeren-kampt-met-ernstige-mentale-klachten>.

⁵ Netwerk Studentenwelzijn, *Actieplan Studentenwelzijn* (2018).

⁶ Van de RUG-studenten die aangeven een functiebeperking te hebben is in NSE 2017 “Psychische klachten” voor het eerst de meest voorkomende beperking (dit was “Dyslexie”). Zie ook Bijlage 4: Analyse NSE-scores.

⁷ Onderzoeksconclusies van R. van Zaane, student sociologie en stagiair bij de RUG.

voorziening is voor internationale studenten niet altijd mogelijk. Verwachtingsmanagement en informatievoorziening zijn zowel voor internationale studenten als voor de RUG zelf van belang. De RUG wordt steeds meer een internationale universiteit met een groeiend aantal internationale studenten, zowel relatief als absoluut. Dit is een belangrijke verandering ten opzichte van het huidige beleid zoals geschreven in 2004.

Studenttevredenheid

Een belangrijke bron voor probleemsigalering is de NSE, de meest grootschalige enquête onder studenten in het hoger onderwijs.⁸ De NSE-scores voor de aparte enquêtevragengroep voor studenten met een functiebeperking, aandoening of ziekte maken vergelijking mogelijk met andere Nederlandse instellingen en tussen RUG-faculteiten. Jaarlijkse trends geven een algemene indicatie van de tevredenheid; de RUG is de afgelopen jaren gedaald in de ranking ten opzichte van andere instellingen. Daarnaast worden NSE-scores gebruikt om problemen bij specifieke groepen studenten, onderwerpen en opleidingen te signaleren. De NSE is een belangrijke graadmeter voor de ervaringen en (on)tevredenheid van studenten. Uit de NSE-resultaten 2017 volgt dat RUG-studenten het minst tevreden zijn over voorlichting, intake en begeleiding (ook in vergelijking met andere instellingen).⁹

Juridische context

De RUG heeft een juridische plicht jegens studenten met een functiebeperking. De Grondwet (artikel 23, lid 1 en 2) bepaalt dat iedereen de vrijheid heeft om onderwijs te volgen. De Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (WHW, artikel 7.13, lid 2, m) schrijft opleidingen voor om 'de wijze waarop lichamelijk of zintuiglijk gehandicapte studenten redelijkerwijs in de gelegenheid worden gesteld de tentamens af te leggen' in een Onderwijs- en examenregeling (OER) vast te leggen. De Wet Gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (Wgbh/cz) schrijft voor dat studenten met een functiebeperking niet ongelijk behandeld mogen worden. De Wgbh/cz vraagt ook van onderwijsinstellingen in het hoger onderwijs om geleidelijk zorg te dragen voor de algemene toegankelijkheid voor personen met een handicap of chronische ziekte, tenzij dat een onevenredige belasting vormt. Dit onevenredige of redelijkheidsbeginsel is niet vast omschreven: de belangen van de student en de gevolgen van aanpassingen voor de onderwijsinstelling moeten afgewogen worden. De RUG tracht dit zorgvuldig, op maat en op individuele basis te bewerkstelligen. De afweging vindt plaats in overleg tussen student en studieadviseur/studentendecaan/examencommissie, met mogelijkheid tot beroep van de student.

VN-verdrag

Naast bovenstaande wetgeving voor het Nederlands hoger onderwijs geldt het in 2016 door Nederland geratificeerde VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap.¹⁰ Dit verdrag schept een beleidskader voor instellingen in het hoger onderwijs, met als doel een gelijkwaardige participatie van mensen met een beperking in de maatschappij. Het VN-verdrag is van toepassing op alle soorten handicaps die mensen kunnen beperken in het meedoen in de samenleving. Specifiek voor onderwijs (Artikel 24) roept het verdrag op om een inclusief onderwijssysteem op alle niveaus te waarborgen en redelijke aanpassingen aan personen met een handicap te bieden, zodat zij zonder discriminatie en op voet van gelijkheid met anderen onderwijs kunnen volgen. Om het verdrag geldig te maken heeft de Nederlandse overheid twee wetten aangenomen, namelijk een wet om het Verdrag goed te keuren en een wet om het Verdrag uit te voeren via een aanpassing van de Wgbh/cz. In een Implementatieplan (maart 2017) beschrijft de overheid de gezamenlijke aanpak van de Nederlandse Staat en bestuurlijke partners. Per themaveld vormt bestaande wet- en regelgeving het uitgangspunt en is de doelstelling om toepassing van bestaande regels en richtlijnen te versterken. Voor het onderwijs blijft de Nederlandse wetgeving geldig; de plichten in het onderwijs zijn vastgelegd in de WHW. Aansluitend op het VN-

⁸ In 2018 hebben meer dan 270.000 studenten van Nederlandse hoger onderwijsinstellingen de enquête ingevuld. Bron en meer informatie: <https://www.studiekeuze123.nl/nse>.

⁹ Zie Bijlage 4: NSE-analyses 2017.

¹⁰ <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/brochures/2016/12/23/vn-verdrag-inzake-de-rechten-van-personen-met-een-handicap/>

verdrag werkt de Nederlandse overheid ook aan een Besluit digitale toegankelijkheid ter uitvoering van de in 2016 in werking getreden EU-richtlijn voor toegankelijkheid van websites en mobiele applicaties.¹¹

Het College voor de Rechten van de Mens houdt toezicht op de uitvoering van het VN-verdrag in Nederland en heeft geconcludeerd dat in het hoger onderwijs al aandacht wordt besteed aan het inclusiever maken van het onderwijs en het ondersteunen van studenten met een beperking.¹² Tegelijkertijd zijn er volgens het College voor de Rechten van de Mens in Nederland nog veel algemene uitdagingen in het hoger onderwijs zoals:

- docenten herkennen beperkingen niet altijd en weten niet goed hoe ze moeten handelen;
- studentendecanen hebben zich verdiept in ondersteuning, maar andere medewerkers te weinig;
- instellingen en docenten zijn onzeker over de ruimte die ze hebben om toetsen aan te passen;
- medewerkers hebben soms twijfels over de diagnoses.

Samenvattend dient de RUG binnen de juridische context een plan te hebben waarin het beleid voor functiebeperkte studenten wordt beschreven. De RUG dient alle studenten gelijke kansen of gelijke behandeling te geven in redelijkheid. Deze redelijkheid dient per geval getoetst te worden nadat in kaart is gebracht welke aanpassingen en/of voorzieningen nodig zijn. Het VN-verdrag roept daarnaast op om inclusief onderwijs te waarborgen en te stimuleren, een aanleiding die ook aansluit bij de strategische doelen van de RUG voor 2015-2020. Het College voor de Rechten van de Mens heeft algemene uitdagingen in het Nederlandse hoger onderwijs gesignaleerd. Deze uitdagingen en aanbevelingen zijn in dit beleidsplan ook geëvalueerd en waar mogelijk omgezet in adviezen.

¹¹ <https://www.digitoegeankelijk.nl/beleid/wet-en-regelgeving/vanaf-2018-besluit-digitale-toegankelijkheid>

¹² College voor de Rechten van de Mens, *VN-verdrag handicap in Nederland 2017. Jaarlijkse rapportage over de naleving van het VN-verdrag handicap in Nederland* (december 2017).

2. Doelgroep en doelstellingen

Doelgroep

Dit beleidsplan is allereerst en tenminste relevant voor:

- (aspirant)studenten met een functiebeperking;
- RUG-medewerkers die met studenten met een functiebeperking te maken kunnen hebben zoals studentendecanen, studieadviseurs, docenten, studentpsychologen, examencommissieleden, medewerkers bij ondersteunende diensten, bestuurders, Bureau Vertrouwenspersoon, et cetera.

Omvang doelgroep functiebeperkte studenten

Volgens de overheid heeft zeker 15% van alle Nederlanders een of meer beperkingen.¹³ Onder deze beperkingen valt een breed scala: visuele en auditieve beperkingen, diabetes, AD(H)D, chronische spierziekten, verslavingen, rolstoelgebondenheid, dyslexie, autisme, et cetera. Hoe groot is de groep studenten met een functiebeperking in het hoger onderwijs? Het Centrum Hoger Onderwijs Informatie schrijft daarover het volgende in zijn jaarrapport 2017: in het kader van de NSE 2017 gaven van 280.000 studenten ruim 39.000 respondenten (14%) aan dat ze een of meer functiebeperkingen hebben. Het percentage studenten dat een of meer beperkingen zegt te hebben, ligt het hoogst bij de bachelors hbo (16,3%) en het laagst bij de masters in het wo (9,7%). Zowel in het hbo als in het wo nemen deze percentages al jaren licht toe in de NSE.¹⁴

De cijfers geven een indicatie, maar zijn alleen gebaseerd op wat studenten aangeven en niet op basis van vastgestelde diagnoses of verklaringen. Uit het NSE-percentage is niet te achterhalen hoeveel van deze studenten daadwerkelijk ondersteuning van de RUG willen. Niet elke functiebeperkte student heeft behoefte aan voorzieningen. De RUG legt niet vast welke studenten een functiebeperking hebben. Inzicht in de precieze aantallen studenten per type functiebeperking heeft de RUG daarom niet, maar ook volgens de ervaringen van studentendecanen, docenten en studieadviseurs is sinds het beleidsplan van 2004 het aantal functiebeperkte studenten aan de RUG gegroeid en heeft een verschuiving plaatsgevonden naar meer internationale functiebeperkte studenten, dyslectici en studenten met psychische klachten. Het percentage RUG-studenten met een functiebeperking ligt op basis van bovenstaande waarschijnlijk rond de 10% van de studentenpopulatie.

Praktische doelgroep functiebeperkte studenten

In de praktijk heeft de RUG te maken met studenten die aangeven een beperking te ervaren in het volgen van het onderwijs (in principe te bewijzen door de student met een medische diagnose of verklaring) en daarvoor ondersteuning vragen. Daarbij dient rekening gehouden te worden met studenten met een chronische beperking, met een incidentele of tijdelijke beperking, met een beperking die pas tijdens de studietijd is ontstaan, en met een beperking die varieert in intensiteit. Alle studenten van de RUG kunnen advies vragen bij studieadviseurs en studentendecanen over mogelijkheden voor voorzieningen binnen het onderwijscurriculum en voor extra ondersteuning via bijvoorbeeld SSC-trainingen.

Methode

De Adviescommissie voor Functiebeperkte studenten (ACF) evalueert permanent het huidige RUG-beleid voor studenten met een functiebeperking. De ACF heeft in 2017 in voorbereiding op een nieuw plan knelpunten in het huidige beleid omschreven. Mede op basis van deze knelpunten is een projectplan opgesteld. Geraadpleegde bronnen voor meer signalen zijn onder andere (ervarings)deskundigen, het VN-verdrag, wetenschappelijke onderzoeken en de NSE-resultaten (zie Bijlage 2: Bronnen). Op basis van een SWOT-analyse (zie Bijlage 3) zijn de belangrijkste knelpunten vastgesteld en beleidsaanbevelingen geformuleerd. De ACF heeft geadviseerd in elke fase van de totstandkoming van het beleidsplan.

¹³ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/rechten-van-mensen-met-een-handicap>.

¹⁴ Centrum Hoger Onderwijs Informatie, jaarrapport "Studeren met een Functiebeperking 2017" in opdracht van Expertisecentrum Handicap + Studie.

Doelstellingen van beleidsplan

Uit de aanleidingen voor het beleidsplan en de signalen met bijbehorende beleidsadviezen uit de inventarisatie en consultatie van bronnen zijn de volgende doelstellingen geformuleerd:

Aanleiding	Doelstelling
-Onduidelijkheid m.b.t diagnostische categorieën en veranderingen in de diagnostische criteria van (functie)stoornissen -Gewijzigde samenstelling doelgroep en toename omvang	-Standaardisatie van intake, begeleiding en advisering over ondersteuning via ICF
Studenttevredenheid en signalen van RUG-medewerkers	-Beschrijven en verhelderen van taakverdeling en richtlijnen verantwoordelijkheden
-Internationalisering studentenpopulatie -Studenttevredenheid	-Voorlichting stroomlijnen, met extra aandacht voor internationale studenten -Koppelen verwachtingen studenten aan mogelijkheden bij RUG
Studenttevredenheid over onderwijs en ondersteuning	-Professionalisering van medewerkers en samenwerking structureren -Rol en zichtbaarheid SSC(-aanbod) vergroten
VN-verdrag en RUG-strategisch plan	Inclusief onderwijs stimuleren
Ouderdom huidig beleidsplan (2004) en Instellingstoets	Kaders instellen voor planperiode en evaluatieprocedures

3. Advisering aan studenten: ICF-model

Afbakening terminologie

Begrippen als handicap, functiebeperking, stoornis, aandoening en chronische ziekte worden vaak door elkaar gebruikt. Dit geldt ook voor Engelstalige begrippen zoals disability en impairment. De verschillen in betekenis tussen deze termen zijn wel van groot belang. Een stoornis is de afwezigheid of een afwijking van een psychologische, fysiologische of anatomische structuur of functionaliteit (zoals slechthoortheid). Een stoornis kan leiden tot een functiebeperking: vermindering of verlies van de mogelijkheid tot het uitvoeren van een activiteit (zoals bijvoorbeeld een tekst niet kunnen lezen tijdens een toets). Een stoornis leidt niet automatisch tot een beperking in het volgen van het onderwijs. In dit beleidsplan wordt het begrip “functiebeperking” (in het Engels “performance disability”) gebruikt ten behoeve van de consistentie. Met “voorzieningen” wordt bedoeld de toegewezen ondersteuning aan studenten door de RUG (zoals extra tentamentijd). Met “verklaring” wordt bedoeld een (para)medische verklaring of een medische diagnose.

ICF-model

Beschrijving van model

Kern voor (het bepalen van) de ondersteuning vanuit de RUG dient te zijn een conclusie op basis van een medische diagnose of verklaring over een beperking van de student in het volgen van het onderwijs. Door studenten actief te betrekken bij de advisering, kan de RUG effectiever en eenduidiger ondersteuning bieden. Advisering aan studenten vindt bij de RUG reeds plaats op individuele basis, maar nog niet volgens een gestructureerd standaard kader. Dit kan leiden tot verschillen in advisering en toekenning van voorzieningen. Het leidt bovendien tot onduidelijkheid bij zowel studenten als medewerkers. Daarom wordt aanbevolen het International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF-model) als standaard in gebruik te nemen in de advisering aan studenten door studieadviseurs, studentenpsychologen en studentendecanen.

Het ICF, ontwikkeld door de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), is een internationaal gebruikt medisch en sociaal kader om stoornissen mee te duiden. Het is een gestandaardiseerde classificatie of ordening van menselijk functioneren zonder de stoornis als enige uitgangspunt te nemen. Functionering of participatie wordt in het model getoetst aan verschillende neutraal opgestelde factoren, waarna conclusies worden verbonden aan diagnoses. Het ICF is gericht op 3 velden waarin mensen beperkt worden: 1) het organisme, dat wil zeggen functies en anatomisch, 2) activiteiten en 3) maatschappelijke context. Met het model kan onderscheid worden gemaakt in functioneringsniveaus:

- functies/vermogens;
- activiteiten/vaardigheden;
- sociale participatie;
- beleving van welzijn.

Met het ICF kan de wisselwerking tussen externe factoren, persoonlijke factoren, beperkingen en participatieproblemen van de student in kaart worden gebracht. Het ICF is een discussiemodel dat, in overleg met de student, leidt tot een overzicht waar en hoe deze wordt beperkt (zie ook Bijlage 5 voor een schematische weergave).

Beoogde consequenties

Advisering aan studenten volgens het ICF-model sluit aan op een inclusieve persoonlijke intake en leidt tegelijkertijd tot eenduidiger advisering door de RUG. Het ICF biedt een standaard kader om beperkingen te beschrijven en vergemakkelijkt daarmee de communicatie tussen studentendecanen, studieadviseurs, studentenpsychologen en studenten (en eventueel de reguliere gezondheidszorg). Het ICF is daarnaast een instrument waarbij de (zelf)reflectie van studenten wordt gestimuleerd; studenten worden nadrukkelijk betrokken bij het zoeken naar de juiste ondersteuning. Het ICF-model wordt reeds gebruikt in de gezondheidszorg en is internationaal erkend. Het gebruik is relatief gemakkelijk in te

voeren: een training voor studieadviseurs, studentendecanen en studentpsychologen kan een soepele invoer bewerkstelligen.

Duur van toekenning voorzieningen

Het ICF geeft handvaten voor het adviseren van tijdelijke voorzieningen en trajecten, ter stimulans om te werken naar oplossingen. Bij tijdelijke beperkingen dient de voorziening waar mogelijk gericht te zijn op het creëren van oplossingen in een tijdgebonden periode met de mogelijkheid om een voorziening waar mogelijk bij te stellen. Dit is alleen mogelijk op basis van een gesprek met de student en alleen als de beperking een tijdelijk karakter heeft of kan hebben. Bij chronische beperkingen worden voorzieningen in beginsel toegekend voor de hele studietijd.

Advies op basis van medische diagnoses/verklaringen

Een beoordeelbare medische verklaring geldt als scherpe lijn voor toepassing van het ICF-model. Medische diagnoses of verklaringen zijn daarom in principe de basis voor het adviseren en toekennen van voorzieningen door de RUG. Zeker bij psychiatrische aandoeningen zijn verklaringen complexer en ingewikkelder geworden. Voor psychiatrische aandoeningen wordt daarom geadviseerd de DSM-5 als classificatiesysteem te gebruiken ter beoordeling van verklaringen. De RUG wil zo zorgvuldig mogelijk omgaan met de beoordeling. Bij twijfel over de beoordeling van een diagnose of verklaring, dient een studieadviseur een student door te verwijzen naar de studentendecanen waar expertise en ervaring in het beoordelen van verklaringen is verzameld. Studentendecanen kunnen eventueel verder advies inwinnen bij de RUG-bedrijfsarts, de (GZ-)studentenpsycholoog. Als er geen verklaring of diagnose is (wanneer een student bijvoorbeeld klachten ontwikkelt tijdens de studie), dan geeft de studieadviseur of studentendecaan advies over de beste vervolgstappen en verwijst eventueel naar een diagnosticerende of behandelende instantie.

Niet-Nederlandstalige verklaringen moeten praktisch bruikbaar en voor RUG-medewerkers controleerbaar authentiek zijn. Internationale verklaringen zijn geldig, mits volgens bijvoorbeeld het DSM-5 opgesteld en leesbaar. Het Talencentrum van de RUG kan eventueel verklaringen vertalen, de kosten hiervoor liggen bij de student.

Signaal/verbeterpunt	Advies/doel	Implementatie	Prioriteit
Advisering aan studenten niet volgens standaard kader	-ICF-model in gebruik nemen -Workshop in ESI-aanbod voor soepele invoer (1 dagdeel)	-Studieadviseurs, studentendecanen, studentenpsychologen, examencommissies -ESI + bedrijfsarts	Hoog
Voorzieningen niet adaptief of tijdsgebonden	Toevoegen duur van toekenning voorziening aan adviezen	Studieadviseurs, studentendecanen, studentenpsychologen, examencommissies	Midden
Onduidelijkheid over verklaringen	Advies in principe op basis van (evt. vertaalde) medische diagnoses en verklaringen, DSM-5 voor psychische klachten	Studieadviseurs, studentendecanen, studentenpsychologen, (evt. bedrijfsarts)	Midden

4. Vernieuwde taakverdeling

Studenten ervaren onvoldoende begeleiding en weten vaak niet waar ze moeten zijn of wat er mogelijk is bij de RUG. Ook RUG-medewerkers signaleren dat de verdeling van verantwoordelijkheden soms onduidelijk is. In dit hoofdstuk wordt daarom een vernieuwde taakverdeling voor zowel studenten als medewerkers uiteengezet, gevolgd door aanbevelingen om de ondersteuning effectiever te laten verlopen. Aanbevelingen voor professionalisering worden in het volgende hoofdstuk besproken.

(Aspirant-)studenten

Melden

Studenten hebben een eigen verantwoordelijkheid om hun functiebeperking te melden en aan te tonen en om ondersteuning te zoeken bij de RUG. Dit kan voor aanvang van de studie via Studielink en/of tijdens de studie door een afspraak te maken met de studieadviseur van de opleiding van de student (op de faculteit) of een studentendecaan van het SSC (RUG-centraal). Studenten met medisch gediagnosticeerde beperkingen dienen zelf de verklaring te overhandigen, de bewijslast ligt hier bij de student. Als er geen verklaring of diagnose is, bijvoorbeeld als een student klachten ontwikkelt tijdens de studie, of ondersteuning is (in redelijkheid) niet mogelijk, dan geeft de studieadviseur of studentendecaan advies over vervolgstappen en verwijst eventueel naar een diagnostiserende instantie of zorgaanbieder of bijvoorbeeld de gemeente.

Warme overdracht vanuit het voortgezet onderwijs

De RUG is een nieuwe omgeving voor aspirant-studenten met een andere verdeling van taken en mogelijkheden dan op de middelbare school. De verantwoordelijkheid komt meer bij de student te liggen. De RUG adviseert aspirant-studenten daarom dringend zo vroeg mogelijk een afspraak te maken en advies in te winnen; dit kan ook voor aanvang van de studie. Vaak is er op de middelbare school via korte lijnen met leraren veel pragmatische ondersteuning geboden. Ouders of begeleiders van functiebeperkte studenten zijn welkom om met de aspirant-student mee te komen naar een eerste gesprek met de studieadviseur of studentendecanen voor informatievoorziening. Dat versterkt een warme overdracht en helpt om verwachtingen en mogelijkheden duidelijk te krijgen voor alle partijen. Vanwege wet- en regelgeving voor het delen van informatie mag communicatie vanuit de RUG over een student alleen naar de student zelf. Ouders of begeleiders krijgen daarom geen persoonlijke informatie over de student van de RUG.

Verzoek indienen

Uit overleg met de studieadviseur of studentendecaan volgt een *advies*. De student dient zelf met het advies van de studieadviseur of studentendecaan een verzoek in tot toekenning van de voorziening bij de examencommissie van de opleiding, tenzij anders afgesproken en schriftelijk vastgelegd.

Studieadviseurs (1^e aanspreekpunt)

De studieadviseur van een opleiding is het 1^e aanspreekpunt voor studenten die ondersteuning zoeken. Elke opleiding heeft een of meerdere studieadviseurs, maar een studieadviseur kan ook aan meerdere opleidingen zijn gekoppeld. De studieadviseur is de deskundige voor vragen over de opleiding en planning en vervult een coachende rol voor studenten vanuit de faculteit en opleiding. De studieadviseur is zoveel mogelijk de vaste contactpersoon voor de student. Studieadviseurs maken actief afspraken met studenten als de functiebeperking gemeld is. Daarnaast hebben zij een signaleringsfunctie op basis van Progress, het systeem waarin het studieverloop van RUG-studenten wordt bijgehouden. Bij studievertraging van meer dan 15 EC neemt een studieadviseur altijd contact op met de student en wordt de student doorverwezen naar de studentendecanen in verband met mogelijke aanspraak van de student op de Regeling Profileringsfonds. Voor het BSA kunnen uitzonderingen naar aanleiding van persoonlijke of bijzondere omstandigheden spelen. De studieadviseur adviseert over standaard voorzieningen. Een studieadviseur stuurt de student door naar het SSC bij ingewikkelde problematiek, als er sprake kan zijn van financiële regelingen en bij (twijfel over) de beoordeling van verklaringen. Een studieadviseur mag geen dubbele rol hebben als studieadviseur én lid van de examencommissie. Een studieadviseur is hoogstens adviseur van een examencommissie of gemachtigd om voorzieningen te geven, maar geen lid

of ambtelijk secretaris. Dit is om een onafhankelijk gesprek met de student in vertrouwen te kunnen laten plaatsvinden.

Centrale ondersteuning: 2e lijn

Expertiseteam Studenten Service Centrum

Het SSC vormt het centrale RUG-expertiseteam voor advies over ondersteuning aan studenten.

Studentendecanen

Studentendecanen zijn opleidingsonafhankelijk, beoordelen complexe verklaringen en geven informatie aan studenten (en op aanvraag aan studieadviseurs) over extra voorzieningen, fondsen en andere financiële regelingen. Zij kunnen bijvoorbeeld ook helpen bij het vinden van extra ondersteuning vanuit de overheid (DUO, Gemeente, UWV). Studentendecanen geven op basis van een individueel gesprek met de student adviezen over toe te kennen voorzieningen. Studentendecanen nemen geen beslissing over toekenning van voorzieningen, zij geven alleen een advies. De student dient met een advies zelf de voorziening aan te vragen bij de examencommissie en het te melden bij de studieadviseur, tenzij schriftelijk anders afgesproken. Studentendecanen geven voorlichting aan schooldecanen van middelbare scholen en eerstejaarsstudenten en kunnen trainingen verzorgen aan RUG-medewerkers. Studentendecanen verzorgen bijvoorbeeld ook ondersteuning voor studiematjes: ouderejaars studenten die begeleiding geven aan studenten met een functiebeperking van dezelfde opleiding.

Studentenpsychologen

De studentenpsychologen bieden kortdurende behandeling, dus binnen een begrensd aantal sessies. Als na de diagnose-stelling de problematiek te complex blijkt of te specialistisch is voor behandeling in maximaal vijf gesprekken door de studentenpsycholoog, dan volgt verwijzing naar andere specialisten bij andere instellingen. Studenten worden dan via de huisarts doorverwezen naar de GGZ of vrijevestigde praktijken. De studentenpsychologen stellen geen medische verklaringen op, omdat zij een behandelende functie hebben. De studentenpsychologen geven daarnaast trainingen aan studieadviseurs op het gebied van de herkenning van psychiatrische stoornissen, zijn betrokken bij het opzetten van trainingen over en onderzoek naar de omgang met autisme voor docenten, zijn betrokken bij het studiematjesproject, geven intervisie aan studieadviseurs en bieden advies bij noodgevallen.

SSC-trainers

De trainers geven ondersteunende workshops en trainingen aan studenten, PhD-studenten en medewerkers rond onder andere preventie van burn-outs, omgaan met studiestress, faalangst, uitstelgedrag en academische vaardigheden. Dit aanbod vindt plaats in de ondersteunende schil, buiten het reguliere onderwijscurriculum. Een eigen bijdrage van de student kan daarom soms gevraagd worden om de (ontwikkeling van) cursussen te financieren en om opkomst te stimuleren.

Bureau Vertrouwenspersoon

Studenten kunnen het Bureau Vertrouwenspersoon inschakelen wanneer ze met ongewenst gedrag of ongelijke behandeling te maken krijgen. In Nederland gelden regels die verbieden om onderscheid te maken tussen mensen op grond van godsdienst, levensovertuiging, politieke overtuiging, ras, geslacht, nationaliteit, hetero- of homoseksualiteit, burgerlijke staat, arbeidsduur, handicap of chronische ziekte en leeftijd bij de arbeid. Bij ongewenst gedrag gaat het om opmerkingen en gedragingen, of soms juist om het nalaten daarvan, die als ongewenst en vernederend worden ervaren. Seksuele intimidatie, pesten (waaronder negeren en uitsluiten), agressie, geweld en discriminatie zijn vormen van ongewenst gedrag. De vertrouwenspersoon kan vertrouwelijk geraadpleegd worden, is niet aan een faculteit gebonden, is onafhankelijk en heeft toegang tot alle noodzakelijke informatie.

Onderwijsorganisatie

Docenten en studiebegeleiders (studentmentoren/tutoren)

Docenten en studiebegeleiders zoals (student)mentoren en tutoren hebben een signaleringsfunctie binnen de RUG. Zij zijn de belangrijke actoren in het signaleren van problemen bij. In en rond het onderwijs vindt immers het meeste directe contact met studenten plaats. Studenten met een bestaande

beperking dienen zoveel mogelijk “aan de voorkant” en voor aanvang van de studie bereikt te worden via voorlichting en informatievoorziening vanuit de RUG en via overleg met studieadviseurs en/of studentendecanen. Studenten die incidenteel een beperking hebben (zoals een botbreuk), of studenten waarbij een functiebeperking vermoed wordt, dienen door docenten en studiebegeleiders zo snel mogelijk naar de studieadviseur of het SSC te worden verwezen. Studiebegeleiding voor eerstejaars bachelor studenten is extra intensief in het kader van het BSA. Studentmentoren en tutoren ondersteunen hier docenten en studieadviseurs en dienen daarom goed onderling contact te hebben. Deze afstemming moet elk jaar opnieuw worden doorgesproken per opleiding.

Examencommissies

Examencommissies hebben de wettelijke taak om de leerdoelen van opleidingen te bewaken en op opleidingsniveau te beslissen over voorzieningen die met toetsing te maken hebben (aangepaste toetsvorm en toetsduur, zoals verlenging van tentamentijd). Elke opleiding heeft conform de WHW een examencommissie, het orgaan dat op objectieve wijze vaststelt of een student voldoet aan de voorwaarden die de onderwijs- en examenregeling (OER) stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van het diploma van een opleiding op basis van het ‘Handboek voor Examencommissies’ en het ‘Model Regels & Richtlijnen Examencommissies’. Adviezen van studentendecanen aan studenten over voorzieningen worden door examencommissies beoordeeld. Besluiten over voorzieningen worden schriftelijk vastgelegd en gecommuniceerd naar de student. De student heeft bij afwijzing de optie om beroep aan te tekenen bij het College van Beroep voor de Examens. Als een advies wordt overgenomen en de voorziening wordt toegekend, dan heeft de student recht op de voorziening en dient dit ook daadwerkelijk uitgevoerd te worden. Aanbevolen wordt om bij afwijzing van een aanvraag de student uit te nodigen voor een gesprek met de examencommissie. Examencommissieleden worden door het Faculteitsbestuur benoemd op basis van hun deskundigheid op het terrein van de desbetreffende opleiding of groep van opleidingen. Examencommissieleden houden hun deskundigheid op pijl middels trainingen en intervisietrajecten.

Onderwijsdirecteur

Mocht er extra en/of aangepaste personele inzet nodig zijn voor het aanbieden van aangepast onderwijs, dan beslist hierover de onderwijsdirecteur van een faculteit.

Faculteitsbestuur

Het faculteitsbestuur benoemt examencommissieleden en neemt de beslissing bij ingrijpende aanpassingen aan gebouwen of het onderwijs volgens het redelijkheidsbeginsel. Eerst wordt bekeken of gevraagde voorzieningen beschikbaar zijn op de faculteit, bijvoorbeeld via de arbo- en milieucoördinator. Is dit niet het geval, dan wordt met het SSC en de Werkgroep Toegankelijkheid bekeken of een voorziening elders in de universiteit beschikbaar is of geregeld kan worden. Is dit niet beschikbaar, dan dient de studieadviseur samen met de student een beargumenteerd verzoek in bij het faculteitsbestuur en beslist het faculteitsbestuur.

Onderwijsinstellingen en -coördinatoren

Onderwijsinstellingen en -coördinatoren zorgen dat toegekende voorzieningen aan de student geleverd worden. De organisatie hiervan is op het uitvoerende niveau van RUG-afdelingen geregeld en kan daarom verschillen. Voor het effectief aanbieden van voorzieningen is het van belang dat onderwijsinstellingen en -coördinatoren in een zo vroeg mogelijk stadium op de hoogte worden gebracht van toegekende voorzieningen en dit vervolgens ook weer zo snel mogelijk doorgeven aan docenten en/of tentamensurveillanten. Deze kunnen dan beter rekening houden met studenten in het geven van onderwijs en het afnemen van toetsen.

Aanbevelingen voor versterking taakverdeling

Rol SSC versterken

Het SSC doet reeds dienst als een centraal disability office van de RUG, vanwege de bundeling van expertise bij de studentendecanen en het extra aanbod van workshops en trainingen voor studenten. De zichtbaarheid van het SSC en van deze rol dient versterkt te worden in samenwerking met de afdeling

Communicatie. Voor de start van het studiejaar en bij tentamenperiodes is er sprake van piekdruk bij het SSC. Volgens studenten duurt het te lang om afspraken te maken met studentendecanen; sommige studenten hebben al na enkele weken na de start van het studiejaar hun eerste tentamens en behoefte aan voorzieningen. Aan het begin van een studiejaar worden dyslexieverklaringen zoveel mogelijk centraal door de studentendecanen beoordeelt. De grootste druk ligt bij studentenpsychologen, waar een kwetsbare groep van (internationale) studenten hulp zoekt. Hier zijn in 2018 wachttijden opgelopen tot 6 weken. Tegelijkertijd is er reden om de zichtbaarheid van het SSC te vergroten. De aanbevelingen in het beleidsplan rond het versterken van de rol van het SSC en de toename in psychologische klachten doen immers juist meer werk bij het SSC verwachten. Daarom wordt aanbevolen om:

1. examencommissies op aanvraag vanuit het SSC soepelheid toe te laten passen in het toekennen van voorlopige voorzieningen bij tentamenperiodes vroeg in het studiejaar;
2. de permanente formatie van studentendecanen en studentenpsychologen uit te breiden en voor de start van elk studiejaar ondersteuning via studentenassistenten mogelijk te maken;
3. de afdeling Communicatie meer ondersteuning te laten bieden aan het SSC.

Standaardisering verwerking van verklaringen: pilot dyslexie

Studieadviseurs en studentendecanen zijn veel tijd kwijt met het beoordelen van dyslexieverklaringen. Aanbevolen wordt om deze werkdruk tegen te gaan door waar mogelijk advisering over en verwerking van veelvoorkomende voorzieningen te standaardiseren en digitaliseren. Met een pilot voor het verwerken van dyslexieverklaringen is de meeste winst te halen. Een aanvraagwebformulier met een lijst van eisen waar dyslexieverklaringen aan moeten voldoen zou veel tijd besparen. Ingevulde formulieren dienen bij de studentendecanen terecht te komen ter beoordeling en opgeslagen te worden op een beveiligde plek. Het SSC kan ondersteund worden in het opstellen van de richtlijnen en het beoordelen van rapporten deskundigen van de RUG. Procedurevoorstel:

- als een dyslexieverklaring wordt goedgekeurd dan dient een adviesbrief aan de student gestuurd te worden, waar de student nog wel zelf mee naar de studieadviseur en/of examencommissie moet gaan tenzij anders afgesproken;
- als een dyslexieverklaring wordt afgekeurd, dan kan de student alsnog contact opnemen met het SSC voor eventuele extra informatie of het leveren van aanvullende informatie;
- als de digitalisering goed werkt, dient het uitgebreid worden voor andere functiebeperkingen.

Publicatie van stroomschema en taakverdeling op website

De taakverdeling rond ondersteuning aan studenten met een functiebeperking is voor studenten en medewerkers niet altijd duidelijk. Ook de informatievoorziening op de website over te nemen stappen door de student wordt als onduidelijk ervaren. Voor duidelijke en duurzame communicatie wordt publicatie van een stroomschema, taakverdeling en FAQ-sectie op de RUG-website aanbevolen, ook op de facultaire pagina's. Dit dient actief te worden verspreid naar studenten en RUG-medewerkers.

Signalering vanuit het onderwijs verbeteren

Signalering en ondersteuning door docenten, studiewerkgroepbegeleiders, tutoren en mentoren gaat uitval van studenten tegen. Essentieel daarbij is een goede communicatie met studieadviseurs. Opname van RUG-beleid en -organisatie rondom studenten met functiebeperkingen in facultaire docenthandboeken en instructies kan dit versterken. Via trainingen door het SSC kunnen docenten verder getraind worden om problemen bij studenten te herkennen. Het beoogde effect is tweeledig: het helpt docenten om hun onderwijs aan te passen om studenten beter te instrueren en het helpt om studenten in een zo vroeg mogelijk stadium de juiste ondersteuning te geven. SSC-trainingen zouden signalering van problematiek stimuleren, zowel in het onderwijscurriculum als daarbuiten (zie voor een uitgebreider aanbeveling hieromtrent het volgende hoofdstuk Professionalisering).

Machtiging voor toekennen voorziening door examencommissie vastleggen

Examencommissies mogen besluiten dat de studieadviseur of een ander persoon namens hen mag tekenen voor toekenning van bepaalde voorzieningen. Dit is nu echter vaak niet duidelijk vastgelegd. Examencommissies moeten hiervoor een schriftelijk vastgelegd en tijdsgebonden mandaat geven voor een lijst met uitzonderingen. Dit versnelt de praktische toekenning van voorzieningen binnen door

examencommissies opgestelde regels voor voorzieningen en binnen bestaande functionele kaders bij faculteiten en opleidingen.

Verkennen mogelijkheid studentendossier en standaardisering Progress

Het is onwenselijk en onpraktisch om persoonlijke informatie over functiebeperkingen van alle studenten te verzamelen en op te slaan. Het type functiebeperking wordt daarom niet vastgelegd door de RUG. Studieadviseurs en studentendecanen leggen wel afspraken, notities en voorzieningen vast, maar niet eenduidig en niet altijd: studieadviseurs gebruiken ProgressWWW en/of ProgressNET, studentendecanen gebruiken STUF. Door alle betrokken RUG-medewerkers types voorzieningen en documenten als adviesbrieven in een gestandaardiseerde module binnen Progress vast te leggen, ontstaat de mogelijkheid om onderlinge communicatie tussen studieadviseurs, studentendecanen en examencommissies te verbeteren en digitale studentendossiers aan te leggen. De student hoeft dan minder loketten langs en dit versnelt toekenning van voorzieningen. Eenduidiger vastlegging van voorzieningen in Progress geeft ook inzicht in aantallen. De RUG kan daarmee gegevens verzamelen over toegewezen voorzieningen om knelpunten te signaleren en trends te analyseren. Hiervoor dient Progress in samenwerking met een nieuw op te richten werkgroep een module te ontwikkelen met keuze uit een beperkt aantal types voorzieningen en de optie van met individuele personeelsrechten beveiligde pagina's voor persoonlijke aantekeningen van medewerkers. Vanwege privacywetgeving is een betrouwbare afbakening van gegevens en een strikte functionele rechtenstructuur een vereiste.

Portefeuillehouders / disability officers

Door interne communicatie bij de RUG te bevorderen en zichtbaarder aanspreekpunten te creëren is een effectiviteitsslag in kennisdeling en praktische uitvoering te maken. Facultaire portefeuillehouders of disability officers kunnen dienst doen als interfacultaire netwerkknoppunten (voor bijvoorbeeld studentendecanen) en intrafacultaire aanspreekpunten voor studenten, docenten en studieadviseurs. Vanwege de nadruk op de praktische uitvoering van voorzieningen in de taakomschrijving zijn medewerkers van facultaire onderwijsondersteunende afdelingen logische kandidaten voor deze facultaire positie. Om kennis en best practices te delen, kan een overlegstructuur en digitale community voor disability officers, de studentendecaan met portefeuille functiebeperkingen en een ESI-medewerker van het toetsexpertiseteam ingericht worden.

Signaal/verbeterpunt	Advies/doel	Implementatie	Prioriteit
-Zichtbaarheid en rol SSC onduidelijk -Piekbelasting SSC en wachtlijsten studentenpsychologen	-Formatie studentendecanen en studentenpsychologen uitbreiden en studentassistent bij pieken -Soepelheid in toekennen voorlopige voorzieningen bij start studiejaar -Ondersteuning d.m.v. een communicatieplan	-Bureau - Examencommissies -COMM	Hoog
Tijdrovende verwerking van medische verklaringen	Standaardiseren en digitaliseren beoordelingen, pilot dyslexie	SSC + COMM	Hoog
Onduidelijkheid taakverdeling	Publiceren stroomschema, FAQ en taakverdeling op website	SSC + COMM	Midden
Signalering problematiek vanuit het onderwijs	Opname van beleid en -organisatie in docenthandboeken en procedures	Faculteiten	Midden
Toekenning voorzieningen omslachtig	Machtiging voor toekenning, mits schriftelijk en tijdsgebonden vastgelegd	Examencommissies	Midden
Stroperige interne communicatie en weinig inzicht in omvang knelpunten	Verkennen mogelijkheid studentendossier + module (gestandaardiseerd) in Progress	Werkgroep + Progress	Midden
Facultaire verschillen, ontbreken kennisdeling, expertise en zichtbaarheid ondersteuning	Inrichten facultaire disability officers met digitale community	Faculteiten + SS	Midden

5. Professionalisering van medewerkers en advisering

Competentieontwikkeling Studieadviseurs (COSA)

Een opleiding tot studieadviseur bestaat niet. Dit werkt eenduidigheid niet in de hand: studenten ervaren verschillen bij faculteiten en in adviezen van studieadviseurs. In juli 2014 heeft het CvB het projectvoorstel Competentieontwikkeling Studieadviseurs (COSA) goedgekeurd. Vanuit dit voorstel is er in januari 2015 een pilot gestart waarin een groep studieadviseurs aan de hand van een portfolio individueel professionele kwaliteiten op het gebied van studieadviesing in kaart kon brengen (basiscompetenties en keuzecompetenties), zoals het voeren van advies- en begeleidingsgesprekken en het geven van advies over onderwijs en opleiding.

1. Met een verplichte deelname aan de COSA voor studieadviseurs kan de RUG een professionaliseringslag bereiken in de ondersteuning aan functiebeperkte studenten door deze te versterken en eenduidiger te maken.
2. Een competentie-module specifiek gericht op (regelgeving omtrent en omgang met) functiebeperkte studenten is een waardevolle toevoeging aan de COSA-basiscompetenties.

Docenttraining in BKO en als losse module

De RUG heeft een breed cursusaanbod docentprofessionalisering. Ondersteuning specifiek voor onderwijsprocessen rond functiebeperkte studenten ontbreekt echter (toetsvormen en inclusief onderwijs, signaleren van problematiek en doorverwijzen naar studieadviseurs en het SSC). Het SSC kan met ESI een dergelijke cursus ontwikkelen voor docenten. Deze cursus kan als losse module aangeboden worden en als keuzemodule opgenomen worden in de Basiskwalificatie Onderwijs (BKO). De BKO is een bewijs van didactische bekwaamheid voor docenten in het wetenschappelijk onderwijs. De RUG hanteert vier kwaliteitseisen die een docent moet bezitten om de BKO te behalen: 1) onderwijs (her-)ontwerpen, 2) onderwijs verzorgen en studenten begeleiden, 3) toetsen en beoordelen en 4) evalueren. Al deze kwaliteitseisen vereisen bij functiebeperkte studenten een andere benadering van docenten, maar dit komt niet specifiek terug in het behalen van de BKO.

Cursus Engels en interculturele vaardigheden voor studentenpsychologen

Studentenpsychologen ervaren een toename in het aantal studenten met psychische klachten, vooral onder internationale studenten. Culturele verschillen en achtergronden maken advies en behandeling van internationale studenten complex. Studenten van verschillende herkomst hebben soms specifieke klachten en vormen. Extra hulp in deskundigheidsontwikkeling van Engelse taalvaardigheid en interculturele competenties van studentenpsychologen zou de ondersteuning aan internationale studenten nog verder verbeteren. Een training op maat in Engels en interculturele vaardigheden is hier een aanbevolen optie om studentenpsychologen te ondersteunen in het behandelen en eventueel doorverwijzen van studenten.

Trainingsmodules mentoren, studentmentoren en tutoren

Mentoren, studentmentoren en tutoren vervullen in bijvoorbeeld studiewerkgroepen een belangrijke functie in het signaleren van problematiek bij studenten en studenten doorverwijzen naar de juiste ondersteuning. Een verplichte training zou deze signalering versterken en professionaliseren.

Signaal/verbeterpunt	Advies/doel	Implementatie	Prioriteit
Ontbreken standaard basistraining studieadviseurs	Verplichte COSA met toevoeging module functiebeperkte studenten	SSC + ESI	Midden
Versterking mogelijk rond inclusief onderwijs en signaleringsfunctie docenten	Scholingsmodule functiebeperkte studenten inrichten (los en BKO-keuzemodule)	SSC + ESI	Midden
Toename internationale studenten met psychische klachten	Training Engels + interculturele competenties voor studentenpsychologen.	Talencentrum en/of extern opleidingsinstituut gespecialiseerd in psychiatrie (zoals RINO)	Midden
Signaleringsfunctie tutoren en mentoren	Verplichte training	SSC of facultair	Midden

6. Voorlichting en informatievoorziening

Websitemenu's en communicatie-ondersteuning

De website van de RUG is een belangrijke bron van informatie voor studenten. Relevante informatie staat verspreid over verschillende locaties met aparte menu's over het SSC, studieadviseurs en facultaire voorzieningen. Hierin zijn verschillen tussen de externe en de interne website. Relevante informatie op het besloten intranet voor RUG-studenten (de student portal) dient ook beschikbaar te zijn op de externe website en daardoor toegankelijk voor aspirant-studenten en andere personen die informatie zoeken. Internationale studenten dienen een directe link naar het webmenu voor functiebeperkte studenten te hebben. Het afsprakensysteem/intakeformulier dient meteen zichtbaar te zijn op de website van het SSC en in het webmenu voor functiebeperkte studenten. Deze informatie dient aan elkaar te worden verbonden en onder eenduidiger redactie gesteld. Aanbevolen wordt om de website te laten vernieuwen door het SSC in samenwerking met de afdeling Communicatie en vervolgens de redactie van de verspreide informatie bij het SSC als expertisecentrum te beleggen.

Overgang van voorbereidend onderwijs naar WO

Netwerk met middelbare scholen versterken

Hoe eerder (aspirant-)studenten weten waar ze moeten zijn binnen de RUG, hoe beter ze ondersteund kunnen worden. Er liggen nog kansen in het bereiken van studiekeizers, maar ook van begeleiders, schooldecanen en ouders. Het netwerk van de Scholierenacademie en Communicatie / Onderwijsvoorlichting kan benut worden om meer grote algemene voorlichtingen in Groningen, Drenthe en Friesland te bezoeken (eventueel als onderdeel van andere voorlichting). Dit resulteert ook in verwachtingsmanagement bij aspirant-studenten, ouders en begeleiders.

Adviserende rol studieadviseurs en studentendecanen bij matching

Als een student aan de toelatingseisen van de RUG en de opleiding voldoet, dan heeft de RUG een wettelijke plicht tot gelijke behandeling van alle studenten. Deze is zowel geformuleerd in de WHW (art. 7.13, lid 2 m) als in de WGB (Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte). De RUG maakt geen onderscheid bij de toelating tot een opleiding op basis van een beperking. De leerdoelen van een opleiding worden echter vaak niet meegenomen in de informatievoorziening aan studenten. Dit kan leiden tot situaties waarbij het halen van de leerdoelen, ondanks het voldoen aan de toelatingseisen, onmogelijk blijkt voor de student. Door in een vroeg stadium in overleg te gaan met studenten en informatie te geven over ondersteuningsmogelijkheden en mogelijke problematiek die kan ontstaan in verschillende fases van de opleiding, kan een beter advies over de studeerbaarheid gegeven worden. Aanbevolen wordt om studenten tijdens matching met een RUG-opleiding zo vroeg mogelijk te wijzen op de mogelijkheid om een afspraak te maken met een studieadviseur en/of een studentendecaan. Daarbij dient benadrukt te worden dat het advies vanuit de RUG niet bindend is en wel vertrouwelijk: het advies is met nadruk geen afwijzing van toelating.

Communicatiestromen naar studentgroepen

Internationale studenten

Internationale studenten met een functiebeperking worden geconfronteerd met dubbele problematiek. Zij komen in een nieuwe culturele omgeving met een andere context rond functiebeperkingen dan zij gewend zijn, met meer of juist minder acceptatie dan in het thuisland en een andere labelling van beperkingen. Met de verwachte groei van het aantal internationale studenten aan de RUG, zal deze groep steeds groter worden. Risico op problemen bij internationale studenten is het grootst rond de scriptie, in verband met de combinatie van prestatiedruk en deadlines. Verwachtingsmanagement is nodig om deze studenten beter op te vangen en voor te bereiden, zowel door studentendecanen vroegtijdiger te betrekken bij aanmeldingen als het verbeteren van informatievoorziening. Internationale studenten zijn extra moeilijk voor te lichten en te bereiken en voor deze groep gelden specifieke rechten en regelingen. Voor deze studenten dient daarom een aangepaste communicatiestroom te komen vanuit het SSC, ondersteund door de afdeling Information Services.

Groep Studielinkinschrijvers actief benaderen

Studenten kunnen bij inschrijving voor een opleiding in Studielink aangeven een functiebeperking te hebben en extra informatie te willen ontvangen. Bij de vraag is een link naar informatie op de RUG-website gevoegd. Deze studenten verwachten extra informatie, maar worden niet altijd actief benaderd door de RUG. Daarom de aanbeveling om al deze studenten:

- actief nogmaals te wijzen op relevante informatie op de RUG-website, zo spoedig mogelijk en niet pas wanneer alle aanmeldingen zijn afgerond;
- actief uit te nodigen voor een informatieve voorlichtingsavond (door studentendecanen);
- actief een drempelverlagende uitnodiging te versturen (door studieadviseurs) om een persoonlijke afspraak te maken indien gewenst door de student.

Breder informatievoorziening: verschil chronisch en incidenteel

De start van een studie is een belangrijk moment voor informatievoorziening, maar deze informatie komt in grote hoeveelheden en tegelijkertijd. In de latere bachelor fase, wanneer onderzoeks- en samenwerkingsopdrachten en zelfstandig werken een grotere plaats innemen in het studieprogramma, komen veel problemen naar voren of worden zichtbaarder. Studenten weten dan vaak niet waar ze ondersteuning kunnen krijgen. Chronisch beperkte studenten zijn gebaat bij extra begeleiding in de aspirant-studie fase. Studenten die tijdens de studie tegen problemen aanlopen maar nog geen gebruik maken van voorzieningen, zijn gebaat bij betere vindbaarheid van informatie en bij laagdrempelige en actieve ondersteuning op een later moment. Aanbevolen wordt om het SSC in samenwerking met de afdeling Communicatie een algemeen stappenplan op te laten stellen voor actiever informatievoorziening voor de gehele studieperiode: centraal via de studentenadministratie en de Student Portal, maar ook vanuit de faculteiten.

Informatievoorziening over psychische klachten en stress

De vraag naar ondersteuning voor en informatie over psychische klachten en stress is toegenomen onder studenten. Door centraal informatie via de openbare website te ontsluiten kunnen (aspirant-)studenten eerder antwoorden op vragen vinden en eerder geholpen worden om de juiste personen bij de RUG te vinden bij problematiek.

Studieadviseurs en SSC zichtbaarder en laagdrempeliger

Studenten geven aan dat de aanspreekpunten bij de RUG (studieadviseurs en studentendecanen) en de ondersteuning vanuit het SSC niet altijd goed vindbaar zijn. Studenten weten niet waar ze wanneer moeten zijn met hun vragen en ervaren een drempel bij het zoeken van hulp. Studieadviseurs zijn meestal tijdens introductiebijeenkomsten van eerstejaars aanwezig, maar zijn op latere momenten in de studieperiode minder zichtbaar. Aanbevolen wordt om studieadviseurs en studentendecanen meer een gezicht te geven en afspraken laagdrempeliger te maken. Dit kan bijvoorbeeld door studieadviseurs en studentendecanen via kleinschalige bijeenkomsten in contact te brengen met werkgroepen, mentorgroepen of learning communities, afhankelijk van de organisatievorm van opleidingen.

De zichtbaarheid van ondersteunende SSC-cursussen is volgens studenten slecht. Deze cursussen zijn niet alleen voor functiebeperkte studenten van belang, maar voor alle studenten. Het cursusaanbod kan worden toegevoegd aan een menu "studentondersteuning" onder studentfaciliteiten en actiever onder de aandacht worden gebracht, zowel op de externe website als via de Student Portal. Voor functiebeperkte studenten zijn verschillende voorzieningen van de RUG of subsidies van de overheid mogelijk, bijvoorbeeld via het Profileringsfonds. De advisering en expertise over deze financiële regelingen zit bij het SSC. Voor toekenning aan een student is een gesprek met een studentendecaan nodig. De zichtbaarheid vergroten van het SSC zorgt voor betere vindbaarheid van de beschikbare financiële voorzieningen waarbij de RUG kan ondersteunen (zoals 1 jaar langer lenen, 1 jaar langer aanvullende beurs, 1 jaar langer ov-kaart, 1 jaar langer collegegeldkrediet, een eenmalige korting van € 1240 bij voltooiing van een opleiding met een diploma en een extra bijdrage vanuit de Gemeente).

Signaal/verbeterpunt	Advies/doel	Implementatie	Prioriteit
Informatie op website slecht zichtbaar	Vernieuwing RUG-website door COMM, daarna redactie bij SSC	SSC + COMM	Hoog
Verwachtingen van aspirant-studenten sluiten niet aan bij RUG-ondersteuning	Voorlichting middelbare scholen uitbreiden via netwerk Scholierenacademie en Comm	SSC	Laag
Bij toelating studenten tot opleiding geen rekening met leerdoelen gehouden	Niet-bindende advisering door studieadviseurs en evt. studentendecanen	Information Services + toelatingscommissies + studieadviseurs + studentendecanen	Laag
Internationale studenten worden slecht bereikt	Aparte communicatiestroom voor internationale studenten	Information Services + SSC + studieadviseurs	Midden
Studielinkgroep niet volledig bereikt	Actiever uitnodigen: SSC voor algemene voorlichting en studieadviseur voor afspraak	Information Services, SSC, studieadviseurs	Midden
Informatievoorziening: verschil tussen chronisch en incidenteel	Communicatiesjabloon voor gespreide informatievoorziening	SSC + COMM	Laag
Toegenomen vraag naar ondersteuning voor psychische klachten en stress	Centraal informatie en contactpersonen verduidelijken via openbare website	SSC + COMM	Laag
Zichtbaarheid en laagdrempeligheid van contactpersonen en extra ondersteuning	Studieadviseurs en SSC(-aanbod) zichtbaarder en laagdrempeliger	Studieadviseurs + SSC + COMM	Laag

7. Inclusief onderwijs

Inleiding: RUG-raamwerk

In het voortgezet onderwijs wordt sinds 2012 passend onderwijs gegeven. Scholen hebben daarin een zorgplicht, maar gaan zelf over de invulling en organisatie van het onderwijs. Middelbare scholen worden hierbij bekostigd door het Rijk. Voor het hoger onderwijs geldt een dergelijke regeling en bekostiging niet. Het College van Rechten voor de Mens heeft de Nederlandse overheid wel aangeraden om het hoger onderwijs inclusiever te maken door toegankelijkheid te vergroten, niet alleen van gebouwen maar ook van informatie, communicatie en onderwijsvormen. Dit sluit aan bij de RUG-doelstelling van het strategisch plan 2015-2020 om ‘een stimulerende, inclusieve academische gemeenschap te realiseren waarin studenten, PhD-kandidaten en medewerkers hun talenten ontwikkelen in samenwerking met anderen en met de ondersteuning van het management en de organisatie’. Voor de RUG is het beoogde raamwerk voor inclusief onderwijs te vatten in 3 stadia:¹⁵

1. **brede inclusieve onderwijsvormen stimuleren.** Breed opgezette onderwijsvormen (zoals Universal Design for Learning) waar zoveel mogelijk studenten in kunnen functioneren, verlagen de noodzaak voor extra voorzieningen. Het principe voor inclusieve onderwijsvormen is om informatie op verschillende manieren over te dragen en studenten op verschillende manieren te benaderen. Dit principe lijkt wel meer tijd van docenten te vereisen. Onderwijsprojecten zoals Learning communities en Flipped classroom geven opties tot flexibeler en actiever onderwijsvormen.
2. **aanbieden van redelijke voorzieningen in de onderwijsomgeving.** Voorzieningen zijn maatwerk en worden per individu geadviseerd. Dit wordt bij de RUG bewerkstelligd via persoonlijke gesprekken met studenten door studentendecanen en studieadviseurs, en wordt versterkt en eenduidiger door ingebruikname van het ICF-model.
3. **een extra ondersteuningsschil.** Bij de RUG zijn verschillende ondersteunende diensten en activiteiten, bijvoorbeeld de cursussen academische vaardigheden en planningsworkshops bij het SSC. Deze kunnen beter onder de aandacht worden gebracht.

Uit de probleemsigalering en bronnenconsultatie zijn een aantal kansen gekomen voor het stimuleren van inclusiviteit. Deze kansen worden in de volgende paragraaf uitgewerkt.

Stimuleren van inclusiever onderwijs

Flexibiliteit toetsvormen en studieplanning

Examencommissies hebben de wettelijke bevoegdheid om leerdoelen en toetsvormen van opleidingen te bewaken, omschrijven en toetsen. Zij zijn hierin onafhankelijk (bij wet via de WHW). Studenten ervaren starheid in de aanpassing van toetsvormen en de studieplanning, bijvoorbeeld rond de noodzaak om een vak af te ronden voordat met een ander vak begonnen kan worden. Studenten die noodgedwongen in een ander studietempo terecht komen, zijn gebaat bij flexibeler invulling om (meer) studievertraging te voorkomen. Leerdoelen van vakken komen bovendien niet altijd overeen met de toetsvorm, terwijl een andere toetsvorm studenten met een functiebeperking kan helpen. De leerdoelen van een vak Statistiek behelzen niet per sé het doen van een practicum SPSS, maar begrip van statistische analysemethodes. Door inbreng van studentendecanen aan examencommissieledentrainingen en intervisiegroepen, waar mogelijk, kunnen examencommissieleden bewuster gemaakt worden van de gevolgen van verschillende toetsvormen om zo inclusiever onderwijs verbreden. De invulling van toetsvormen blijft echter bij examencommissies.

¹⁵ Ondersteuning aan studenten met ADHD en ASS (Autisme Spectrum Stoornis) geeft praktische voorbeelden van uitwerking voor invulling van de drie stadia. Bij ADHD uiten problemen zich bij studie- en planningsvaardigheden; het tijdig informeren van studenten over de planning kan deze studenten veel helpen. Bij ASS concentreren problemen zich rond sociale vaardigheden en samenwerkingsopdrachten; deze problemen komen snel naar voren bij klassieke onderwijs- en toetsvormen, maar minder bij activerende vormen van onderwijs. Gebaseerd op: Dorien Jansen, *ADHD and ASD in Higher Education. Selecting and implementing effective reasonable accommodations*, Leuven (2017), p. 213-218.

Aansluiting RUG-onderwijsprojecten

Inclusiviteit en diversiteit in (de achtergrond van) studenten draagt bij aan de waarde van het onderwijs bij de RUG: door het studeren in een brede studiegemeenschap doen studenten competenties op voor samenwerking in gemengde groepen. Actieve en flexibele werkvormen geven kansen voor inclusiever onderwijs, verschillende RUG-onderwijsprojecten sluiten hierop aan en kunnen meer aandacht krijgen. Het onderwijsproject Learning communities (of studiegemeenschappen) richt zich op onderwijs aan een voor een langere periode samenwerkende groep studenten. Door reflectie op groepsfuncties en profielen is daarbij oog voor verschillende talenten. Learning communities zijn nu vaak “in or out”: een community wordt gevormd voor een bepaalde tijd. Binnen deze onderwijsorganisatie is weinig ruimte voor studenten die meer kans hebben om vertraging op te lopen of een ander studietempo volgen, zoals studenten met een functiebeperking. Hier is meer aandacht voor aan te bevelen. Ook het onderwijsproject Flipped classroom stimuleert actiever werkvormen en samenwerking. Voor sommige groepen studenten met een functiebeperking biedt deze onderwijsvorm meer aansluiting op hun talenten en leermethodes.

Digitalisering onderwijs(materialen)

Digitalisering van onderwijs(materialen) geeft studenten meer ruimte om verschillende leermethodes toe te passen. Efficiënte digitalisering maakt onderwijs immers plaats- en tijdonafhankelijk. Studenten beschikken vaak zelf al over hardware (bijvoorbeeld laptops) en software (bijvoorbeeld leessoftware) om digitale omgevingen te bereiken. De RUG zet daarom in op het toegankelijk maken van het RUG-netwerk en digitaal onderwijs voor de eigen computers van studenten en medewerkers (*bring your own device*). Hulp aan studenten met eigen computers en software wordt geboden via CIT/ESI, maar studenten geven aan dit niet goed te kunnen vinden. Docenten kunnen bij ESI veel informatie inwinnen over digitalisering, maar ook zij weten ESI niet altijd te vinden. Aanbevolen wordt om digitalisering van onderwijs(materialen) te stimuleren. Het opnemen en vervolgens gedigitaliseerd aanbieden van hoorcolleges binnen de beveiligde elektronische leeromgeving Nestor gebeurt nog niet op grote schaal. Het bekender maken van deze mogelijkheid onder docenten zou dit verbeteren. Faculteiten innoveren en ontwikkelen digitaal onderwijs via e-learning tenders in samenwerking met CIT/ESI. Rapporten over deze tenders kunnen gebundeld en geanalyseerd worden op effectieve oplossingen voor functiebeperkte studenten. De zichtbaarheid en bekendheid van CIT/ESI en daarmee ondersteuning voor studenten en docenten kan verbeterd worden door het vergroten van de vindbaarheid van informatie op de website en het actiever uiten hiervan.

Digitale toetsing

De ESI-dienst Digitaal Toetsen ondersteunt de voorbereiding, afname en nazorg van digitale toetsen. Het stimuleren van digitale toetsing helpt bij het aanbieden van verschillende toetsvormen aan studenten en daarmee aan inclusiever onderwijs, maar brengt eigen problematiek met zich mee rond bijvoorbeeld de leesbaarheid van schermen voor slechtzienden en het afnemen van toetsen in concentratieruimtes. Vanuit faculteiten zijn in samenwerking met ESI pilots uitgevoerd, waarbij getoetst is op locatie (op de faculteit) gelijktijdig met tentamens in de Aletta Jacobshal. Dit geeft meer mogelijkheden voor aangepaste ondersteuning aan studenten. Tijdsloten vormen hier echter een probleem, omdat gelijktijdig toetsen op de faculteit bemoeilijkt wordt als tentamens 's avonds of in het weekend plaatsvinden (gebouwen zijn dan gesloten of medewerkers voor begeleiding zijn niet beschikbaar). Een andere pilot is plaats onafhankelijk toetsen, zoals voor topsporters. Dit kan in sommige gevallen ook een optie zijn voor functiebeperkte studenten. Voorzieningen dienen hierbij op maat toegekend te worden, na overleg tussen de student en de studieadviseur/studentendecaan en het ESI-toetsexpertiseteam. Een algemene aanbeveling is om succesvolle oplossingen en pilots te delen. Bij ESI kunnen (onderwijsinstituten en -coördinatoren van) faculteiten terecht voor praktische ondersteuning rond toetsing. Studieadviseurs en studentendecanen kunnen ter ondersteuning van hun advisering aan studenten informatie inwinnen over toetsmogelijkheden. Oplossingen en problemen kunnen gedeeld worden via een centraal digitaal platform van ESI, zodat oplossingen beter gedeeld worden en er een overzicht komt van knelpunten en de omvang van benodigdheden.

Vanwege de specifieke en soms tijdelijke behoeften van studenten is maatwerk aan te bevelen voor voorzieningen. Benodigde software is vaak duur; bundeling van accounts en licenties (voor bijvoorbeeld leessoftware en spraaksoftware) op specifieke RUG-laptops zou kosten drukken. Voorwaarde is wel dat met de student wordt bekeken of de software bruikbaar is en dat de student de software kan uitproberen voordat een tentamen wordt afgelegd. Bovendien is een vergoeding of bijdrage vanuit het UWV soms mogelijk, waar een studentendecaan over kan adviseren. Deze regeling moet daarom in zorgvuldig overleg gaan tussen student, studentendecaan en ESI. De laptops zouden op aanvraag beschikbaar moeten zijn en bekostigd worden uit centrale middelen voor aanschaf, uitbreiding en onderhoud van technische voorzieningen. Lokalisering van laptops is aan te bevelen op zowel Zernike als in de binnenstad.

Signaal/verbeterpunt	Advies/doel	Implementatie	Prioriteit
Starheid in toetsvormen en studieplanning	Studentendecanen betrekken bij examencommissieledentrainingen	SSC + examencommissies	Laag
Aansluiting onderwijsprojecten op inclusiever onderwijs	Meer aandacht voor Learning communities en Flipped classroom	COMM + ESI	Midden
Ondersteuning vanuit CIT/ESI voor studenten niet goed zichtbaar	CIT/ESI zichtbaarder op website	COMM	Laag
Digitalisering hoorcolleges maakt onderwijs toegankelijker	Mogelijkheid opnemen van hoorcolleges via ESI onder aandacht brengen van docenten	Docenten, op aanvraag	Laag
Uitkomsten lopende e-learning projecten verspreid	Analyseren en delen van best practices voor functiebeperkte studenten via digitaal platform	ESI	Laag
Digitale toetsing(vormen) stimuleren bij docenten	ESI-dienst Digitale Toetsing zichtbaarder maken en delen best practices via digitaal platform	ESI + COMM	Midden
Hoge kosten voor aanschaf van licenties en hardware bij toetsing	Software bundelen op gemeenschappelijke laptops	ESI + Demand managers	Laag

8. Toegankelijkheid

Werkgroep toegankelijkheid

Studenten ervaren niet alleen problemen met toegankelijkheid binnen gebouwen van de RUG, maar ook via het openbaar vervoer en de openbare weg. De toegankelijkheid van RUG-gebouwen wijzigt door verbouwingen en kan worden gehinderd door externe factoren, bijvoorbeeld doordat veel gebouwen een monumentaal karakter hebben. De beslissingsbevoegdheid ligt bovendien niet altijd bij de RUG, bijvoorbeeld in het geval van het Broerplein tussen de Universiteitsbibliotheek en het Academieggebouw. De RUG is met de Gemeente in overleg om deze symbolische hoofdgebouwen toegankelijk te maken. Figuurlijke en letterlijke drempels dienen zoveel mogelijk weggehaald te worden. In 2017 is een werkgroep ingericht met als doel om onder andere de toegankelijkheid van RUG-gebouwen voor mobiel, visueel en auditief beperkten in kaart te brengen. Na de inventarisatie zal de werkgroep algemene richtlijnen opstellen voor toegankelijkheid voor studenten, medewerkers en bezoekers. Een openbaar meldpunt voor ontoegankelijke gebouwen en ruimtes (of bijvoorbeeld niet werkende deuren) zou deze werkgroep ondersteunen. Een consequentie van de inventarisatie is dat centraal budget vrij moet worden gemaakt voor het aanpassen van gebouwen volgens de richtlijnen. De taken van de Werkgroep toegankelijkheid heeft overlap met andere adviezen en doelen van het beleidsplan: aansluiting van doelen en verdelen van verantwoordelijkheden zou beide plannen versterken.

Wet Toegankelijkheid digitale informatie

In december 2016 is de EU-richtlijn voor toegankelijkheid van digitale informatie in werking getreden.¹⁶ De richtlijn verplicht lidstaten om te waarborgen dat digitale kanalen van organisaties in de publieke sector toegankelijk zijn. De wetgeving geldt niet alleen voor overheidswebsites, maar ook voor onderwijsinstellingen zoals de RUG. De vier beginselen inzake toegankelijkheid zijn waarneembaarheid, bedienbaarheid, begrijpelijkheid en robuustheid. De richtlijn moet uiterlijk 23 september 2018 in nationale wetgeving zijn omgezet. De verplichting van toegankelijkheid geldt in eerste instantie voor websites, mobiele applicaties (apps) en intranetten en extranetten die live gaan of substantieel aangepast worden na inwerkingtreding van de nieuwe regels. De overheid werkt aan een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB): Tijdelijk Besluit digitale toegankelijkheid overheid. De AMvB zal op termijn gekoppeld worden aan de wet Digitale Overheid. In het besluit is bepaald dat websites en mobiele apps van overheidsinstanties op de volgende data aan het besluit moeten voldoen:

- Per 23 september 2018 alle nieuwe content op websites;
- Op 23 september 2019 voor websites die zijn gepubliceerd vanaf 23 september 2018;
- Op 23 september 2020 voor websites die zijn gepubliceerd voor 23 september 2018;
- Op 23 juni 2021 voor mobiele applicaties.

Aanbevolen wordt om een werkgroep op te richten bestaande uit juristen, (leden van) de Werkgroep Toegankelijkheid, het SSC en communicatiemedewerkers met als opdracht om 1) de eisen van bovenstaande wetgeving in kaart te brengen, 2) samenwerking te zoeken in VSNU-verband en 3) wijzigingen door te voeren.

Beschikbaarheid digitale toetsing in Aletta Jacobshal

Studenten die voorzieningen hebben toegewezen, kunnen deze in de Aletta Jacobshal niet altijd ontvangen. Zo is de aparte prikkelarme ruimte in de Aletta Jacobshal ongeschikt voor toetsing met extra voorzieningen: studenten kunnen niet samen op deze kamer terecht, de ruimte beschikt niet over ramen (dus studenten met claustrofobie kunnen hier geen tentamen afleggen) en de ruimte is ongeschikt voor digitale tentamens. Problemen in de tentamenhal ontstaan door een combinatie van softwarecompatibiliteit en beveiligde toetsomgeving in Nestor. Dit leidt tot problemen voor faculteiten die gevraagd zijn in het digitaliseren van hun toetsing. Door bijvoorbeeld in de tentamenhal ruime cabines te bouwen (rolstoeltoegankelijk en geluiddicht) en die te voorzien van de mogelijkheden voor het afnemen van digitale toetsen, kunnen voorzieningen bestendiger en duurzamer worden aangeboden. Op basis van de verwachte toename van het aantal digitale toetsen en benodigde ruimtes, wordt

¹⁶ <https://www.digitoegankelijk.nl/beleid/wet-en-regelgeving/vanaf-2018-besluit-digitale-toegankelijkheid>

aanbevolen om digitale toetsing als specifiek aandachtspunt te nemen in de vernieuwing van de Aletta Jacobshal en het SSC en het Toetsexpertiseteam van ESI te betrekken in de advisering.

Een consequentie van geplande tentamenslots in de avonduren en weekenden is druk op het verwezenlijken van voorzieningen rond toetsen. Faculteiten lossen nu veel problemen op door gelijktijdig op de faculteit te toetsen in aangepaste ruimtes en vormen, maar dit is niet mogelijk op vrijdagavonden en tijdens weekenden vanwege sluiting van gebouwen. Veel studenten met een beperking hebben recht op een aangepast tentamen, zoals een tentamen met een aangepast lettertype of papierformaat, of een tentamen in een prikkelarme omgeving. De meest voorkomende voorziening voor functiebeperkte studenten is dat zij een half uur langer over het tentamen mogen doen. Daarom wordt aanbevolen om extra tentamentijd te plannen na afloop van een tentamen, omdat dit overlap bij groepen voorkomt.

Label in software van roosterbureaus

Docenten en onderwijsinstututen/-coördinatoren geven aan dat zij bij late zaalwijzigingen of het zoeken naar geschikte lesruimtes voor studenten met een beperking meer ondersteuning kunnen gebruiken. Aanbeveling is daarom om zalen die (gecontroleerd) toegankelijk zijn voor functiebeperkte studenten een label te geven in de zaalregistratiesoftware van roosterbureaus. Zo kan snel worden bekeken welke zalen geschikt zijn, ook bij incidentele boekingen of “crisisboekingen”.

Signaal/verbeterpunt	Advies/doel	Implementatie	Prioriteit
Niet alle RUG-gebouwen en ruimtes toegankelijk	-Overleg met Gemeente over toegankelijkheid UB en Academiegebouw -Budget vrijmaken voor implementatie van richtlijnen van Werkgroep toegankelijkheid	Werkgroep toegankelijkheid	Midden
Ontbreken van centraal meldpunt voor problemen met toegankelijkheid	Meldpunt voor problemen via webformulier naar Werkgroep toegankelijkheid.	COMM	Midden
Europese wetgeving digitale toegankelijkheid	Werkgroep Digitale Toegankelijkheid oprichten	ABJZ + COMM + ESI+ Werkgroep toegankelijkheid	Midden
Toegekende voorzieningen onuitvoerbaar in Aletta Jacobshal	SSC + ESI raadplegen bij verbouwing, met digitale toetsing als specifiek aandachtspunt	VGI	Laag
Overlap bij voorziening extra tijd in Aletta Jacobshal door tentamenslots	Extra tentamentijd alleen achteraf	Examencommissies	Laag
Gebrek aan informatie over toegankelijkheid van zalen	Toevoeging label in zaalregistratiesysteem	Roosterbureaus	Laag

9. Empowerment: positieversterking

Bewustwording

Studenten met een functiebeperking en/of met (ontwikkelende) klachten kunnen vooroordelen en onbegrip ervaren van medestudenten, docenten en andere medewerkers. De RUG wil een inclusieve universiteit zijn. Uitgangspunt daarbij is dat institutionele awareness, een open opstelling en het bespreekbaar maken van diversiteit weerslag hebben op de instelling en het onderwijs. Bewustwording van gevolgen van problematiek en zichtbaarder informatievoorziening vanuit de RUG zou studenten helpen zich veiliger te voelen en ondersteuning te zoeken. Dit kan actiever worden gestimuleerd:

1. Studieadviseurs, studentenpsychologen en studentendecanen signaleren een groeiende groep studenten die aangeeft stress en psychische klachten te ervaren. Met de toegenomen maatschappelijke aandacht voor depressiviteit en studiestress, ook binnen de RUG, is het van belang *mental health* en *wellbeing* serieus te nemen. Het SSC-cursusaanbod (zoals 'Overwin je faalangst', 'Voluit leven', 'Mindfulness Based Stress Reduction') kan daartoe beter onder de aandacht te worden gebracht.
2. Alle (aspirant-)studenten die zoeken naar ondersteuning bij de RUG (zoals ook studententopsporters), moeten informatie kunnen vinden. "Functiebeperking" is geen algemeen bekende (zoek)term. Een student met dyslexie zoekt naar "dyslexie", niet functiebeperkingen. Een aanbeveling is daarom om informatie over functiebeperkingen breder en extern beschikbaar te communiceren als onderdeel van "studentondersteuning / student support".
3. Inclusie heeft een sterke sociale component in het vinden van aansluiting bij leeftijdsgenoten. Om bewustwording binnen de studentengemeenschap te vergroten, is een aanbeveling om studentenorganisaties een impuls te geven om activiteiten rondom functiebeperkingen en *mental health* te organiseren en bewustwording te vergroten middels een subsidie via het Centraal Uitvoeringsorgaan voor de Studentenorganisaties (CUOS).

Employability

Financiële risico's voor studenten met een functiebeperking zijn groter door gemiddeld langere leenperiodes, een hogere studieschuld door studievertraging, een later intrede op de arbeidsmarkt (en vaker part time werk), en minder gelegenheid om schulden af te lossen. Vergelijkbaar met de warme overdracht van aspirant-studenten bij de inschrijving, kan de RUG met een warme overdracht naar de arbeidsmarkt functiebeperkte studenten extra steunen.

Aansluiting bij project Inclusie Toegankelijkheid Arbeidsbeperkten (ITA)

Op 1 januari 2015 is in Nederland de Participatiewet in werking getreden met als doel om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt naar werk toe te leiden. De RUG heeft de opdracht om een bepaald aantal arbeidsplaatsen per jaar in te richten; een deel van de functiebeperkte studenten bij de RUG valt hier ook onder. Hiervoor is het Project Uitvoering Participatiewet (2015-2020) gestart. De kaders van de Participatiewet veranderen nog steeds, de formele kaders van het project zijn mede daarom al grotendeels losgelaten. Vergoeding voor studentenassistentenschappen voor studenten met een functiebeperking is opgenomen binnen het Project Uitvoering Participatiewet. Dit verbetert mogelijkheden tot extracurriculaire activiteiten, de begeleiding naar werk en de kans op het vinden van een baan na afronding van de studie. Uitvoering van het project ITA heeft overlap met de adviezen en doelen van het beleidsplan voor functiebeperkte studenten: aansluiting van doelen en verdelen van verantwoordelijkheden zou beide plannen versterken.

Career services

De RUG-dienst Career Services is het centrale loket van de RUG op het gebied van loopbaanondersteuning voor studenten. Sommige studenten met een functiebeperking geven aan dat ze Career Services slecht kunnen vinden of dat ze ervaren dat het algemene aanbod voor hen niet relevant is. Met seminars/trainingen als Solliciteren met een Functiebeperking kan Career Services echter specifiek functiebeperkte studenten helpen met vragen over de overgang vanuit het onderwijs naar de

arbeidsmarkt. Hoe bepaal je op welke vacatures je beter wel en niet kunt solliciteren? Noem je jouw beperking in je brief of cv? Hoe communiceer je over jouw beperking tijdens het sollicitatiegesprek? Welke kansen en mogelijkheden zijn er op de arbeidsmarkt en hoe benut je deze? Aanbevolen wordt om het aanbod van Career Services specifiek voor functiebeperkte studenten beter onder de aandacht te brengen en aan te laten sluiten bij het project ITA.

Signaal/verbeterpunt	Advies/doel	Implementatie	Prioriteit
Toename in ervaren stress, <i>mental health</i> en <i>wellbeing</i>	Cursusaanbod SSC zichtbaarder	SSC + COMM	Laag
Bewustwording bij studenten en medewerkers	Communicatie breder onder noemer "studentondersteuning"	SSC + COMM	Laag
Aansluiting bij leeftijdsgenoten	Impulssubsidie voor studentenorganisaties	CUOS	Laag
Employability en extracurriculaire mogelijkheden	Aansluiting student-assistentschappen aan project ITA	Bureau, Projectleider ITA	Laag
Zichtbaarheid Career Services	Opname Career Services in informatievoorziening	Career Services + COMM	Laag

10. Evaluatie en monitoring

Planperiode

Een vaste regelmaat voor evaluatie van beleid voor studenten met een functiebeperking ontbreekt momenteel. Als frequentie van evaluatie en daarmee de planperiode wordt aanbevolen om de cadans van instellingsaccreditaties te volgen: om de 6 jaar een uitgebreide evaluatie met een midterm na 3 jaar. Dit betekent een tussenevaluatie in 2021 en een nieuw beleidsplan in 2024. Deze periodisering geeft de optie om aan te sluiten op hernieuwde strategisch plannen van de RUG. De evaluatie dient te geschieden vanuit de afdeling Strategie, Onderwijs en Onderzoek bij het Bureau van de Universiteit in nauwe samenwerking met de Adviescommissie Functiebeperkte Studenten (ACF).

Kwaliteitsmonitoring: prestatie-indicatoren midterm 2021

Wanneer zijn de doelstellingen van het beleidsplan gehaald? Hiervoor worden prestatie-indicatoren opgesteld, te toetsen bij de midterm evaluatie van het beleidsplan in 2021. De jaarlijkse NSE-evaluaties onder studenten maken benchmarking mogelijk met andere instellingen in Nederland, geven jaarlijkse trends en kunnen gebruikt worden voor het signaleren van specifieke problemen bij faculteiten en opleidingen. Dit kan worden aangevuld met een analyse van voorzieningen vanuit Progress, mits invoer van informatie door studentendecanen en studieadviseurs wordt gestandaardiseerd.

Bron	Prestatie	Indicator
NSE: themascore handicap	Voorlichting en informatievoorziening	Stijging van score
NSE: themascore handicap	Opvang bij start van de studie	Stijging van score
NSE: themascore handicap	Speciale begeleiding tijdens de studie	Stijging van score
NSE: themascore handicap	Facultaire scores	Minimaal een 3,0
NSE: themascore handicap	Gemiddelde RUG	Minimaal 3,5 en in top 3 van klassieke universiteiten
Progress: gebruik van voorzieningen*	Studievoortgang	Daling van uitval Daling van studieovertraging
ESI: COSA-inschrijvingen	Deelname aan COSA door studieadviseurs	80% deelname
<i>*Dit zijn niet alleen functiebeperkte studenten, maar ook bijvoorbeeld topsporters en studenten met een bestuursbeurs.</i>		

Implementatieplan

Om implementatie van de plannen te bewaken dient een overzicht gemaakt te worden van actiepunten die voortvloeien uit de aanbevelingen. Een implementatieplan dient daarom in combinatie met de prestatie-indicatoren gemaakt en gemonitord te worden door de afdeling Strategie, Onderwijs en Onderzoek (SER) bij het Bureau van de Universiteit in nauwe samenwerking met de relevante stakeholders en met advies van de ACF.

Versterken rol Adviescommissie Functiebeperkte Studenten (ACF)

De rol van de ACF kan worden versterkt door blijvende betrokkenheid bij het implementatieplan en door de ACF zichtbaarder te maken als aanspreekpunt voor studenten en medewerkers bij de RUG. Aanbevolen wordt daarom om de ACF:

- te betrekken bij de implementatie van het beleidsplan;
- jaarlijks een adviserende rapportage te laten geven aan het CvB, dat doorgestuurd dient te worden naar faculteitsbesturen, de studentengemeenschap en RUG-werknemers;
- relevante ontwikkelingen binnen de RUG en de maatschappij om te zetten in beleidsadviezen.

Signaal/verbeterpunt	Advies/doel	Implementatie	Prioriteit
Frequentie beleidsevaluatie en uitvoering verdeeld over de RUG	-Planperiode van 6 jaar met midtermevaluatie -Implementatieplan maken	Bureau SER + stakeholders + ACF	Midden
Rol en zichtbaarheid van ACF versterken	Jaarlijkse adviesrapportage aan CvB, te verspreiden over RUG	ACF	Laag

Bijlage 1: Thematisch overzicht aanbevelingen en implementatie

Signaal/verbeterpunt	Advies/doel	Implementatie door	Prioriteit	Kostenkader
Advisering aan studenten: ICF-model				
Advisering aan studenten niet volgens standaard kader	-ICF-model in gebruik nemen -Workshop ESI-aanbod voor soepele invoer (1 dagdeel)	-Studieadviseurs, studentendecanen, studentenpsychologen, examencommissies -ESI + bedrijfsarts	Hoog	Workshop ESI
Voorzieningen niet adaptief of tijdsgebonden	Toevoegen duur van toekenning voorziening aan adviezen	Studieadviseurs, studentendecanen, studentenpsychologen, examencommissies	Midden	-
Onduidelijkheid over verklaringen	Advies in principe op basis van (evt. vertaalde) medische diagnoses en verklaringen, DSM-5 voor psychische klachten	Studieadviseurs, studentendecanen, studentenpsychologen, (evt. bedrijfsarts)	Midden	-
Vernieuwde taakverdeling				
-Zichtbaarheid en rol SSC onduidelijk -Piekbelasting SSC en wachtlijsten studentenpsychologen	-Formatie studentendecanen en studentenpsychologen uitbreiden en studentassistent bij pieken -Soepelheid in toekennen voorlopige voorzieningen bij start studiejaar -Ondersteuning d.m.v. een communicatieplan	-Bureau -Examencommissies -COMM	Hoog	Structurele fte-verhoging: 1,0 studentdecaan, 2,0 psycholoog), studentassistent op oproepbasis
Tijdrovende verwerking van medische verklaringen	Standaardiseren en digitaliseren beoordelingen, pilot dyslexie	SSC + COMM	Hoog	-
Onduidelijkheid taakverdeling	Publiceren stroomschema, FAQ en taakverdeling op website	SSC + COMM	Midden	-
Signalering problematiek vanuit het onderwijs	Opname van beleid en -organisatie in docenthandboeken en procedures	Faculteiten	Midden	-
Toekenning voorzieningen omslachtig	Machtiging voor toekenning, mits schriftelijk en tijdsgebonden vastgelegd	Examencommissies	Midden	-
Stroperige interne communicatie en weinig inzicht in (omvang) knelpunten	Verkennen mogelijkheid studentendossier + module (gestandaardiseerd) in Progress	Werkgroep + Progress	Midden	Projectbegroting Progress ZWGG
Facultaire verschillen, ontbreken kennisdeling, gebrek aan bundeling expertise en zichtbaarheid ondersteuning	Inrichten facultaire disability officers met digitale community	Faculteiten + SSC + COMM	Midden	-
Professionalisering van medewerkers				

Beleidsplan 2018: studeren met een functiebeperking

Ontbreken standaard basistraining studieadviseurs	Verplichte COSA-training met toevoeging module functiebeperkte studenten	SSC + ESI	Midden	opleidingsbudget, facultair
Versterking mogelijk rond inclusief onderwijs en signaleringsfunctie docenten	Scholingsmodule functiebeperkte studenten inrichten (los en BKO-keuzemodule)	SSC + ESI	Midden	ontwikkelkosten
Toename internationale studenten met psychische klachten	Training Engels + interculturele competenties voor studentpsychologen.	Talencentrum en/of extern opleidingsinstituut gespecialiseerd in psychiatrie (zoals RINO)	Midden	training binnen LCP
Signaleringsfunctie tutoren en mentoren	Verplichte training	SSC of facultair	Midden	opleidingsbudget, facultair
Voorlichting en informatievoorziening				
Informatie op website slecht zichtbaar	Vernieuwing RUG-website door COMM, daarna redactie bij SSC	SSC + COMM	Hoog	-
Verwachtingen van aspirant-studenten sluiten niet aan bij RUG-ondersteuning	Voorlichting middelbare scholen uitbreiden via netwerk Scholierenacademie en Comm	SSC	Laag	-
Bij toelating studenten tot opleiding geen rekening met leerdoelen gehouden	Niet-bindende advisering door studieadviseurs en evt. studentendecanen	SIA + toelatingscommissies + studieadviseurs + studentendecanen	Laag	-
Internationale studenten worden slecht bereikt	Aparte communicatiestroom voor internationale studenten	Information Services, SSC, studieadviseurs	Midden	-
Studielinkgroep niet volledig bereikt	Actiever uitnodigen: SSC voor algemene voorlichting en studieadviseur voor afspraak	Information Services + SSC + studieadviseurs	Midden	-
Informatievoorziening: verschil tussen chronisch en incidenteel	Communicatiesjabloon voor gespreide informatievoorziening	COMM + SSC	Laag	-
Toegenomen vraag naar ondersteuning voor psychische klachten en stress	Centraal informatie en contactpersonen verduidelijken via openbare website	COMM + SSC	Laag	-
Zichtbaarheid en laagdrempeligheid van contactpersonen en extra ondersteuning	Studieadviseurs en SSC(-aanbod) zichtbaarder en laagdrempeliger	Studieadviseurs + SSC + COMM	Laag	-
Inclusief onderwijs				
Starheid in toetsvormen en studieplanning	Studentendecanen betrekken bij examencommissieledentrainingen	SSC + examencommissies	Laag	-
Aansluiting onderwijsprojecten op inclusiever onderwijs	Meer aandacht voor Learning communities en Flipped classroom	COMM + ESI	Midden	-
Ondersteuning vanuit CIT/ESI voor studenten niet goed zichtbaar	CIT/ESI zichtbaarder op website	COMM	Laag	-
Digitalisering hoorcolleges maakt onderwijs toegankelijker	Mogelijkheid opnemen van hoorcolleges via ESI onder aandacht brengen bij docenten	ESI + COMM	Laag	Op aanvraag, facultair

Beleidsplan 2018: studeren met een functiebeperking

Uitkomsten lopende e-learning projecten verspreid	Analyseren en delen van best practices voor functiebeperkte studenten via digitaal platform	ESI	Laag	-
Digitale toetsing(vormen) stimuleren bij docenten	ESI-dienst Digitale Toetsing zichtbaarder maken en delen best practices via digitaal platform	ESI + COMM	Midden	-
Hoge kosten voor aanschaf van licenties en hardware bij toetsing	Software bundelen op gemeenschappelijke laptops van ESI	ESI + Demand managers	Laag	RUG-breed softwarefonds
Toegankelijkheid				
Niet alle RUG-gebouwen en ruimtes toegankelijk	-Overleg met Gemeente over toegankelijkheid UB en Academiegebouw -Budget vrijmaken voor implementatie van richtlijnen van Werkgroep toegankelijkheid	Werkgroep toegankelijkheid	Midden	VGI-budgettering
Ontbreken van centraal meldpunt voor problemen met toegankelijkheid	Meldpunt voor problemen via webformulier naar Werkgroep toegankelijkheid.	COMM	Midden	-
Europese wetgeving digitale toegankelijkheid	Werkgroep Digitale Toegankelijkheid oprichten	ABJZ + COMM + ESI + Werkgroep toegankelijkheid	Midden	-
Toegekende voorzieningen onuitvoerbaar in Aletta Jacobshal	SSC + ESI raadplegen bij verbouwing, met digitale toetsing als specifiek aandachtspunt	VGI	Laag	-
Overlap bij voorziening extra tijd in Aletta Jacobshal door tentamenslots	Extra tentamentijd alleen achteraf	Examencommissies	Laag	-
Gebrek aan informatie over toegankelijkheid van zalen	Toevoeging label in zaalregistratiesysteem	Roosterbureaus	Laag	Software wijziging
Empowerment: positieversterking				
Toename in ervaren stress, <i>mental health</i> en <i>wellbeing</i>	Cursusaanbod SSC zichtbaarder	SSC + COMM	Laag	-
Bewustwording bij studenten en medewerkers	Communicatie breder onder noemer "studentondersteuning"	SSC + COMM	Laag	-
Aansluiting bij leeftijdsgenoten	Impulssubsidie voor studentenorganisaties	CUOS	Laag	Bestaande CUOS-subsidies
Employability en extracurriculaire mogelijkheden	Aansluiting student-assistentschappen aan project Participatiewet	Bureau, Projectleider ITA	Laag	Project Participatiewet
Zichtbaarheid Career Services	Opname Career Services in informatievoorziening	Career Services + COMM	Laag	-
Evaluatie en monitoring				
Frequentie beleidsevaluatie en uitvoering verdeeld over de RUG	-Planperiode van 6 jaar met midtermevaluatie -Implementatieplan maken	Bureau SER + stakeholders + ACF	Midden	-
Rol en zichtbaarheid van ACF versterken	Jaarlijkse adviesrapportage aan CvB, te verspreiden over RUG	ACF	Laag	-

Bijlage 2: consultatie en inventarisatie

Onderwerp	Consultgroep	Consultvorm
Documenten		
Juridische context	VN-verdrag, WHW, EU-richtlijn digitale toegankelijkheid	
Inclusief onderwijs	D. Jansen, ADHD and ASD in Higher Education. Selecting and implementing effective reasonable accommodations	
Studenttevredenheid	R. van Zaane, verslag masterscriptie Sociologie en stage	
Inclusief onderwijs	K. Bosman, masterscriptie Onderwijskunde	
signalen en trends in tevredenheid van studenten	Jaarlijkse NSE-resultaten en Centrum Hoger Onderwijs Informatie Gebruikerstoetsen	
Stu-diess-tress, prestatiedruk, studentenwelzijn	Actieplan Studentenwelzijn (2018)	
Studenten		
signalering+advisering knelpunten	Studenten met functiebeperking	1-on-1 meetings (LET, Rechten, FSE, FGG, GMW, UMCG, UCG), voorlichtingen SSC, e-mails n.a.v. oproep UK en Calimero, ACF
signalen en trends in tevredenheid	NSE: themagroep studenten functiebeperking	NSE t/m 2017
signalering+advisering knelpunten	Studentenvertegenwoordiging (Calimero, SOG, studentassessoren)	1-on-1 meetings studentraadsleden, e-mails n.a.v. oproep netwerk Calimero&SOG + onderzoek Calimero naar dyslexie, meeting studentassessoren
signalering+advisering knelpunten	Ouders van studenten met functiebeperking	overleg met Ouderplatform Volgbaar Onderwijs
signalering+advisering knelpunten internationale studenten	Internationale studenten met functiebeperking	NSE, studieadviseurs (Rechten+FEB+GMW), studentenpsycholoog
Medewerkers en (externe) deskundigen		
signalering+advisering knelpunten	Studieadviseurs	Gemeenschappelijk Overleg Studieadviseurs (GOS), 1-on-1 meetings (GMW, FEB, Rechten, LET, FSE, UMCG), ACF
signalering+advisering knelpunten	Onderwijsinsti-tuten/Onderwijs-ondersteuning	1-on-1 meetings LET, GMW
signalering+advisering knelpunten	Examencommissies, BSA-commissies	1-on-1 meetings Rechten, UMCG
signalering+advisering knelpunten docenten	Docenten, onderwijsassistenten/surveillant(en)	1-on-1 meetings GMW, UMCG
signalering+advisering knelpunten	Studentenpsychologen	1-on-1 meeting SSC, ACF
signalering+advisering knelpunten	Studentendecanen	1-on-1 meetings + werkoverleggen studentendecanen SSC, ACF
signalering+advisering knelpunten medische ontwikkelingen en diagnostiek	Bedrijfsarts	1-on-1 meeting AMD, ACF
Participatiewet en inclusie	RUG projectleider ITA	1-on-1 meeting AMD
VN-verdrag, OER, Wet gelijke behandeling	Juristen, expertisecentra en samenwerkingsverbanden	1-on-1 meetings ABJZ, SSC, e-mails VSNU, congres Handicap en Studie
ICF / medische context	Medisch deskundigen RUG	1-on-1 meetings hoofd neuropsychologie, bedrijfsarts AMD, ACF
Signalering+advisering knelpunten / inclusie	Expertisecentrum Handicap&Studie	Congres, nieuwsbrieven, CHOI jaarrapportage 2016+2018
Onderwijskundige context / inclusie	assistent professor inclusief/passend onderwijs GMW	1-on-1 meeting

Bijlage 3: SWOT-analyse

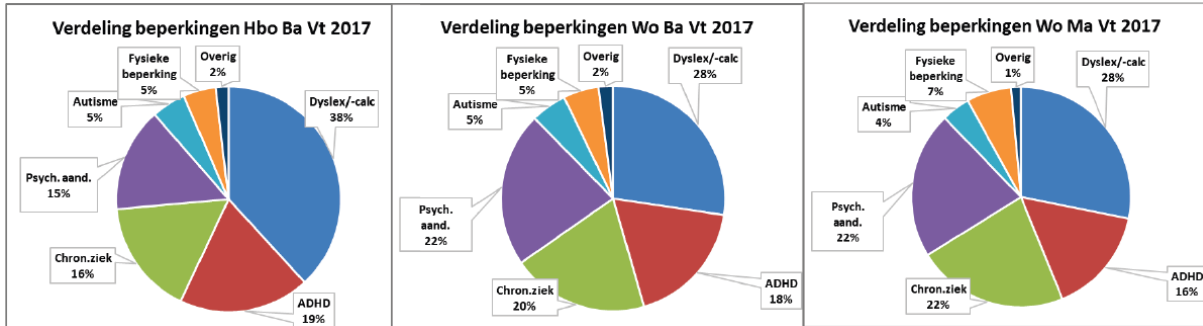
Intern/Positief, Strengths: behouden/profileren	Intern/Negatief Weaknesses: oplossen/verbeteren
<p>Taakverdeling *NSE: houding medewerkers/docenten en medestudenten is in het algemeen positiever dan WO gemiddelde, zeker bij de kleinere opleidingen en faculteiten *Tutors/mentoren beschikbaar als laagdrempelig aanspreekpunt, mogelijke screeningsrol en verlagen piekdruk van studieadviseurs</p> <p>Evaluatie *NSE: geeft mogelijkheid van jaarlijkse evaluatie onder grote groep studenten en inzicht in trends en facultaire verschillen. *Systeem Progress is bruikbaar om registratie van toegekende voorzieningen te volgen</p> <p>Samenwerking/intervisie *Intervisie en professionalisering studentendecanen<>studieadviseurs<>docenten kan worden uitgebreid door component functiebeperking op te nemen in CompetentieOntwikkeling StudieAdviseurs (COSA) en Basiskwalificatie Onderwijs (BKO) *Bestaande intervisiestructuren versterken samenwerking (GOS, professionalisering van studieadviseurs+mentoren door SSC op aanvraag van faculteiten) *Mogelijkheid digitaal en deelbaar studentendossier via Progress *Financiële regelingen en voorzieningen zijn reeds beschikbaar voor studenten</p> <p>Onderwijs/toegankelijkheid *Facultaire pilots (LET: digitale toetsing) en beleidsevaluaties (GMW, Rechten) tonen praktische haalbaarheid aan *Cursusaanbod SSC is toegankelijk voor iedereen *NSE: digitale toegankelijkheid opleidingen wordt beter dan WO-gemiddelde beoordeeld *NSE: geschiktheid onderwijsruimtes en UB wordt beter dan WO-gemiddelde beoordeeld en was in 2016 bij alle faculteiten beter dan in 2015 *Toekenning van standaardvoorzieningen (extra tijd + aparte ruimte) loopt volgens studieadviseurs soepel *Webformulieren zijn uit te breiden en standaardiseren.</p>	<p>Taakverdeling *Onduidelijke verdeling van verantwoordelijkheden en interne communicatie: student zwemt (zeker tijdens 1e jaar), maar heeft wel sleutelrol vanwege eerste actie (bezit adviesbrief) *Uitvoer beleid verschilt per faculteit, opleiding, studieadviseur en zelfs vak. Studenten moeten vaak hetzelfde verhaal doen *Studieadviseurs met meerdere petten op: nemen beslissingen namens examencommissie *Afwijzing door examencommissie van voorziening wordt niet altijd toegelicht aan student</p> <p>Ondersteuning medewerkers *Professionalisering studieadviseurs niet centraal geregeld: geen RUG-brede regelmatige evaluatie/monitoring van beleidsuitvoering, dit werkt uiteenlopend beleid in de hand</p> <p>Evaluatie *Weinig inzicht in aantallen en studievoortgang studenten vanwege privacy.</p> <p>Onderwijs/toegankelijkheid *Niet in alle onderwijsruimtes voorzieningen voor fysieke beperkingen of (digitale) toetsing *Tentamentijd: extra tijd voorafgaand aan tentamen is nadelig voor student. Extra tentamentijd is nu per tentamen, maar tentamens kunnen erg in duur verschillen *Onduidelijk beleid voor zij-instroom en selectieprocedures *Toegankelijkheid van aantal gebouwen is slecht (UB, Academie, Bestuursgebouw, Van Swinderenhuys, USVA) en van andere gebouwen onvoldoende (SSC, Rechten Uurwerkersgang), waardoor bijv. studieverenigingen moeilijk bereikbaar zijn (beperking hierbij: veel gebouwen monumentaal karakter en ingrepen duur) *Website RUG bezit geen drempelvrij-keurmerk *Niet in alle gebouwen is een lichtalarm voor doven *Wachttijden studentenpsychologen nemen toe *Aletta Jacobshal: er ontbreken ruimtes voor aparte en/of digitale toetsing *Zaalkrapte RUG leidt tot afwijkende tentamenslots en moeizame toekenning voorzieningen *Learning communities voor studenten in of out: bij te laag tempo ligt een student er snel uit</p> <p>Sociale inclusie en employability *Regelingen/stimuli ontbreken voor deelname aan extracurriculaire activiteiten *NSE: studenten ervaren weinig begeleiding en weinig soepelheid bij examencommissies rond vertraging/aangepaste studieprogramma's (verplichte volgorde van vakken) *Aan studiematjes en SSC-cursussen zijn kosten verbonden voor studenten (SSC: wenselijk om no show te beperken) *Negatieve klank 'functiebeperkt' *Informatie over stress en psychische problemen wordt als te weinig ervaren door studenten</p>

<p>Inclusie en employability *Aansluiting mogelijk bij project Participatiewet (RUG moet fte voor functiebeperkte medewerkers uitbreiden) *Flipped classroom en Learning communities bieden groepswork met reflectiecomponent en focus op benutten van en omgang met verschillende individuele talenten (inclusie)</p> <p>Voorlichting *Een algemene menustructuur op de RUG-website bestaat al *Student portal en Medewerkersportal beschikbaar *Admission offices kunnen nauwer samenwerken met SSC</p>	<p>Voorlichting *NSE: relevante scores lager dan WO-gemiddelde *SSC(-cursusaanbod) onbekend bij veel studenten *Soms geen aparte informatiestroom voor verschillen tussen chronisch en incidenteel plus latere bachelorfase/start master *Informatiestroom naar internationale studenten is te weinig aangepast aan deze groep *Stroomschema (rolverdeling + tijdspad + organisatiestructuur) ontbreekt *Studenten die functiebeperking in Studielink aangeven worden niet altijd actief benaderd door studieadviseurs</p>
<p>Extern/Positief, Opportunities: ontwikkelen</p>	<p>Extern/Negatief, Threats: voldoen/voorkomen/verdedigen</p>
<p>Onderwijs/toegankelijkheid *International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) is beschikbaar als getest en in de zorg veelgebruikt communicatie-instrument/adviesmodel</p> <p>Voorlichting *Middelbare scholen bereikbaar via het netwerk van de Scholierenacademie. *Voorbeelden van andere universiteiten beschikbaar (boomstructuur voorlichting en overzicht voorzieningen per faculteit) *SSC zou een rol kunnen spelen in matching/voorlichting</p> <p>Onderwijsvormen en inclusie *Audit door Handicap + Studie is mogelijk *Digitale toetsing vanuit huis vergemakkelijkt toetsafname *Cameratoezicht bij tentamens vermindert kosten voor surveillanten *Digitalisering van hoorcolleges (evt. alleen via Nestor) vergroot toegankelijkheid colleges *Flexibiliteit studieprogramma's vergroten door betaling per ECTS genoten onderwijs: flexibeler planning (pilot UvA) *3 kerndoelen van Wiel & Deal: empowerment, ontzorgen en begeleiden</p>	<p>Algemeen *VN-verdrag + Wet Gelijke behandeling + instellingsaudit 2019 beïnvloeden kader *Toename aantal internationale studenten met eigen problematiek: interculturele verschillen, meer en heftiger klachten, zorgverzekering, onbruikbare internationale verklaringen *NSE-score: daling van themagroepscore van 2016 naar 2017</p> <p>Ondersteuning medewerkers *Toename ervaren werkdruk onder docenten, studentendecanen en studieadviseurs. Groei van aantal functiebeperkte studenten (specifiek dyslexie, internationaal en psychisch) leidt tot sterkere pieken. *Toename van ervaren psychische klachten (angst, perfectionisme, depressie, faalangst, uitstelgedrag) leidt tot complexer vaststelling van voorzieningen bij SSC (meer maatwerk) en tot oneigenlijk gebruik van voorzieningen en zorg (bijvoorbeeld ritalinpillen voor mensen zonder diagnose) *Kwaliteit van verklaringen/diagnoses is soms moeilijk te beoordelen door het SSC, *Verklaringen uitgeven door studentenpsychologen van SSC zelf is niet wenselijk vanwege dubbele rol diagnostiek en belangenbehartiger</p> <p>Evaluatie *Privacywetgeving maakt standaard / gedwongen registratie van studenten met een functiebeperking niet mogelijk</p> <p>Sociale inclusie en employability *Ervaren studiestress studenten is hoger *Invoering BSA (ECTS-verplichting) heeft geleid tot minder ruimte voor aangepast programma/studietempo en verhoogt studiedruk *Invoering leenstelsel heeft financiële positie van studenten met een functiebeperking dubbel verslechterd (hogere studieschuld en studievertraging extra bestraft) *Aansluiting op arbeidsmarkt door functiebeperkte studenten moeilijker+later dan gemiddeld *Internationale studenten kunnen functiebeperkingen verzwijgen uit angst om niet toegelaten te worden</p>

Bijlage 4: NSE-analyses 2017

Uit jaarrapport "Studeren met een functiebeperking 2017"

(jaarlijks rapport van Centrum Hoger Onderwijs Informatie i.o.v. Expertisecentrum Handicap&Studie)

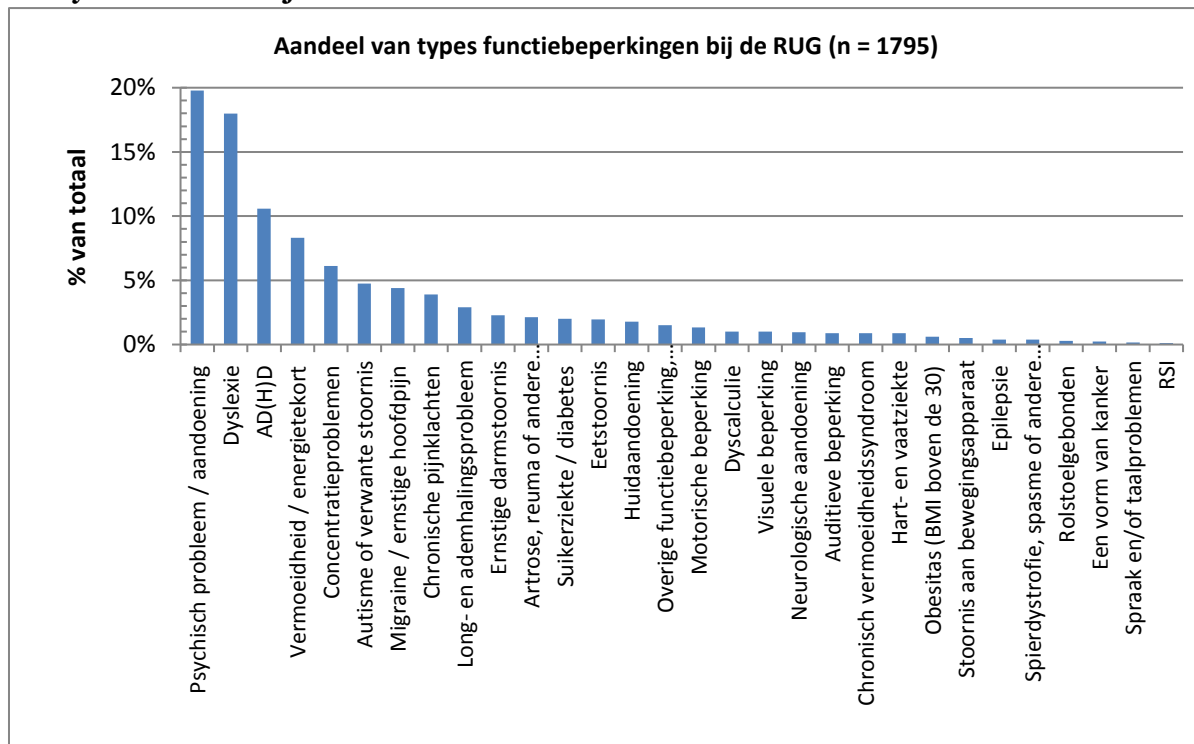
Oordelen Sfb 2017 per universiteit: bachelors voltijd										
	Noot	N Steekproef	Voorlichting	Intake	Aanpass onderwijs	Docenten 'begrip'	Docenten 'kennis'	Begeleiding	Totaalscore	Rangnr 2016
Wageningen University	243	6,59	6,78	7,25	7,59	7,01	6,93	7,02		1
Universiteit Twente	232	6,73	6,87	6,83	7,12	6,80	6,73	6,85		3
Open Universiteit	66	6,79	6,46	7,09	7,39	6,67	6,32	6,79	nw	
Radboud Universiteit	452	6,06	6,46	6,83	6,96	6,55	6,55	6,57		2
TU Eindhoven	278	6,25	6,47	6,69	6,90	6,60	6,36	6,54		5
Tilburg University	202	6,21	6,22	6,64	6,77	6,38	6,51	6,46		4
TU Delft	374	6,34	6,35	6,42	6,66	6,39	6,11	6,38		7
Universiteit Leiden	699	6,12	6,16	6,52	6,75	6,24	6,29	6,35		8
Universiteit Utrecht	770	5,86	6,14	6,43	6,78	6,33	6,20	6,29		9
RU Groningen	538	5,95	6,11	6,42	6,79	6,31	6,13	6,28		6
VU Amsterdam	420	5,83	6,08	6,25	6,58	6,25	6,01	6,17		12
Universiteit Maastricht	318	5,80	6,00	6,40	6,41	6,27	6,08	6,16		10
Erasmus Universiteit	280	6,02	5,97	6,21	6,58	6,17	5,94	6,15		11
UvA Amsterdam	494	5,61	5,78	5,97	6,46	6,05	5,72	5,93		13
Landelijk gemiddelde wo		6,02	6,18	6,45	6,74	6,34	6,19	6,32		

Oordelen Sfb 2017 per universiteit: masters voltijd										
	Noot	N Steekproef	Voorlichting	Intake	Aanpass onderwijs	Docenten 'begrip'	Docenten 'kennis'	Begeleiding	Totaalscore	Rangnr 2016
TU Eindhoven	96	6,27	6,55	6,75	7,22	6,90	6,62	6,72		2
Wageningen University	179	6,33	6,36	7,00	7,33	6,79	6,46	6,71		1
Open Universiteit	45	6,24	6,31	6,99	7,32	6,88	6,29	6,67	nw	
Universiteit Twente	106	6,34	6,68	6,69	7,17	6,65	6,35	6,65		4
TU Delft	223	6,48	6,38	6,51	6,84	6,45	6,36	6,51		5
Tilburg University	65	6,48	6,43	6,82	6,66	6,38	6,27	6,51		3
Universiteit Maastricht	125	6,07	6,47	6,41	6,81	6,60	6,52	6,48		10
VU Amsterdam	209	6,12	6,16	6,56	6,92	6,52	6,22	6,42		9
Radboud Universiteit	194	5,95	6,25	6,43	7,01	6,51	6,24	6,40		6
RU Groningen	246	5,90	5,97	6,45	6,88	6,39	6,07	6,28		7
Universiteit Leiden	247	5,88	5,90	6,28	6,75	6,23	5,91	6,16		8
Universiteit Utrecht	346	5,53	5,63	6,26	6,73	6,30	5,78	6,04		12
UvA Amsterdam	196	5,41	5,46	5,87	6,78	6,27	5,74	5,92		13
Erasmus Universiteit	123	5,61	5,74	6,02	6,35	5,97	5,63	5,89		11
Landelijk gemiddelde wo		5,94	6,04	6,39	6,85	6,41	6,09	6,29		

GROEN = oordeel duidelijk boven / ORANJE = oordeel duidelijk onder landelijk gemiddelde
 1) Bij deze instelling betreft het deeltijdstudenten © CHOI 2017

GROEN = oordeel duidelijk boven / ORANJE = oordeel duidelijk onder landelijk gemiddelde
 1) Bij deze instelling betreft het deeltijdstudenten © CHOI 2017

Analyses van NSE-cijfers over de RUG

NSE-scores voor de RUG uit de themagroep functiebeperking (scoreschaal 1-5)								
NSE-vraag	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
De geschiktheid van de gebouwen van je opleiding of instelling voor mensen met jouw handicap	4,05	3,77	3,70	3,77	3,53	3,76	3,79	3,72
De mate waarin medestudenten begrip voor jou hebben	3,75	3,73	3,77	3,70	3,64	3,80	3,70	3,70
De mate waarin de docenten en overige medewerkers begrip voor jou hebben	3,54	3,56	3,52	3,57	3,32	3,58	3,47	3,46
De beschikbare hulpmiddelen en faciliteiten, voor zover je die nodig hebt	-	3,26	3,23	3,34	3,18	3,56	3,48	3,36
De aanpassingen in het onderwijs die je opleiding biedt	3,27	3,24	3,17	3,39	3,13	3,41	3,33	3,13
De voorlichting en informatievoorziening over studeren met een handicap of beperking bij je opleiding	2,96	3,11	3,08	3,22	3,16	3,32	3,20	3,10
De opvang die je opleiding aan studenten met jouw handicap bij de start van hun studie biedt	3,05	3,16	3,11	3,23	3,05	3,35	3,25	3,09
De mate waarin de docenten en overige medewerkers voldoende kennis van zaken hebben	3,19	3,25	3,21	3,27	3,13	3,28	3,24	3,15
De speciale begeleiding die je tijdens je studie krijgt	3,06	3,32	3,27	3,42	3,18	3,23	3,18	3,03
Digitale toegankelijkheid van opleiding of instelling (nieuw)	3,82	-	-	-	-	-	-	-
De aanpassingen in de toetsing die je opleiding biedt (nieuw)	3,44	-	-	-	-	-	-	-
Handicap themascore*	3,22	3,34	3,29	3,42	3,26	3,46	3,39	3,29
Aantal respondenten*	809	649	496	277	446	318	367	466
Gemiddelde van alle NSE-vragen	3,41	3,38	3,34	3,43	3,26	3,48	3,40	3,30
<i>*Selectie van vragen over voorlichting, opvang, aanpassingen in onderwijs en toetsing, begrip docenten en overige medewerkers, kennis docenten en overige medewerkers, begeleiding.</i>								

Bijlage 5: schema ICF-model

Interaction of Concepts: ICF 2001

